Alexandre Dumas

De korsikanske brødre

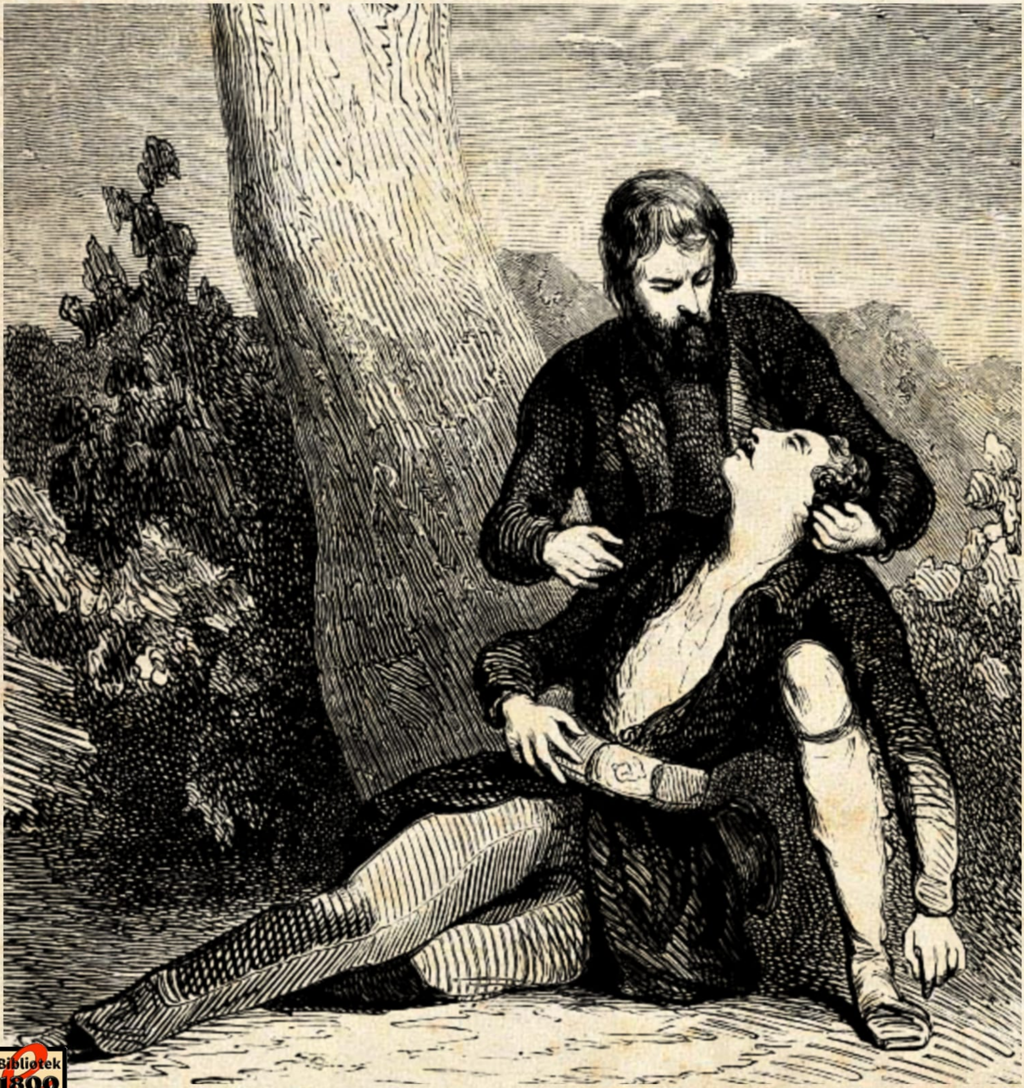

Alexandre Dumas

De korsikanske brødre

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Alexandre Dumas: *De korsikanske brødre* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Alexandre Dumas: *De korsikanske brødre* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

I

I begyndelsen af marts måned i året 1841 foretog jeg en rejse til Korsika.

Intet kan være mere malerisk og mere bekvemt, end en rejse på Korsika: man indskiber sig i Toulon og er efter tyve timers forløb i Ajaccio, efter fire og tyve timers forløb i Bastia. Der lejer eller køber man en hest; lejer man den, så betaler man fem francs om dagen; køber man sig en, så får man den for hundrede og halvtreds francs. Man må ikke le ad denne ringe pris; denne hest, hvad enten den nu er lejet eller købt, gør, ligesom hin gascognerens berømte hest, der sprang fra Pont-Neuf ud i Seinen, hvad hverken Prospero eller Nautilus, disse heroer fra væddeløbene ved Chantilly og på Marsmarken, ville kunne gøre. Den går på veje, hvor Balmat [Note 1)] selv ville have ladet sine støvler forsyne med brodde, og på broer, hvor Auriol ville have forlangt en balancérstang. Hvad den rejsende angår, så behøver han blot at lukke øjnene og lade dyret skøtte sig selv; faren vedkommer ham ikke. Med denne hest, som kommer frem over alt, kan man gøre sine femten lieues om dagen, uden at man behøver at fodre eller vande den. Tid efter anden, når man standser, for at betragte et gammelt slot, som er bygget af en eller anden fornem herre, helten i et sagn fra feudaltiden, eller for at aftegne et gammelt tårn, som genueserne har opført, tager hesten sig en mundfuld græs, eller gnaver barken af et træ, eller slikker en sten, som er dækket med mos, og dermed er den fornøjet.

Hvad nattekvarteret angår, så er det kun en smal sag: Den rejsende ankommer til landsbyen, rider igennem hovedgaden,

vælger det hus, han synes bedst om, og banker på. Et øjeblik efter træder manden eller konen ud af døren, anmoder den rejsende om at stige af, tilbyder ham det halve af deres aftensmad og hele deres seng, hvis de ellers have en, og om morgenen følger de ham til døren og takker ham, fordi han har givet deres hus fortrinnet.

Man kan nok begribe, at der ikke kan være tale om betaling; den mindste ytring om noget sådant ville herren i huset anse for en fornærmelse. Er der en eller anden ung tjenestepige i huset, så kan man forære hende et tørklæde, som hun da pynter sig meget malerisk med, når hun skal til en fest i Calvi eller i Corte. Er der en tjener, så tager han gerne imod en kniv eller en dolk, som han kan jage i livet på sin fjende, når han møder ham.

Man må desuden se at komme efter, om ikke tyendet i huset, hvad undertiden er tilfældet, er herrens pårørende, som er blevet mindre favoriseret af lykken og derfor besørger hans huslige forretninger, for hvilket de af ham får føde, logi og to eller tre piastre om måneden. Man må ikke tro, at herrer, som har deres søskendebørns sønner eller deres fætre i fjerde eller tyvende led i deres tjeneste, derfor bliver mindre godt betjent; nej, det er ikke tilfældet. Korsika er vel et departement af Frankrig, men Korsika er endnu langt fra at være Frankrig.

Hvad røvere angår, så hører man aldrig tale om dem; banditter er der nok af, det er sandt, men man må ikke blande den ene med den anden. Man kan uden frygt rejse fra Ajaccio til Bastia med en pung fuld af guld hængende ved sadelknappen, og man ville kunne rejse hele øen igennem, uden at have været udsat for den mindste fare; derimod ville jeg ikke råde nogen til

at rejse fra Occana til Levaco, hvis han har en fjende, som har svoret ham blodhævn, for jeg kunne ikke svare for hans liv på denne tur på to mil.

Jeg var da som sagt på Korsika i begyndelsen af marts. Jeg var alene, Jadin var blevet i Rom. Jeg var kommet derhen fra øen Elba og var gået i land i Bastia; jeg havde købt mig en hest til ovennævnte pris; jeg havde været i Corte og Ajaccio og besøgte nu provinsen Sartene. Jeg rejste den dag fra Sartene til Sullacaro. Vejen var ikke lang, omtrent en halv snes lieues, men den slog bugter, og man skulle passere en gren af den hovedbjergkæde, som danner øens rygrad; jeg havde derfor taget en vejviser med mig, for ikke at fare vild i kratskovene.

Omtrent kl. 5 ankom vi på toppen af den bjergryg, hvorfra man har udsigt både til Olmento og Sullacaro. Der gjorde vi holdt et øjeblik.

"Hvor har herren i sinde at logere?" spurgte vejviseren.

Jeg kastede øjnene på landsbyen, hvis gader jeg kunne overse. Den syntes næsten at være ubeboet, og jeg bemærkede blot af og til nogle fruentimmer, som skyndte sig igennem gaderne, idet de så sig om.

Da jeg, i følge de bestående gæstfrihedens regler, som jeg allerede har omtalt, kunne vælge imellem de hundrede eller hundrede og tyve huse, landsbyen bestod af, så udsøgte jeg med øjnene den bolig, der syntes at tilbyde de fleste bekvemmeligheder, og jeg standsede ved et firkantet hus, der var bygget som et slags fort med skydehuller foran vinduerne og over døren. Det var den første gang, jeg så disse husbefæstninger, men det må bemærkes, at provinsen Sartene jo er vendettaens klassiske land.

"Godt!" sagde vejviseren, som med øjnene fulgte retningen af min arm, "vi tager altså ind hos madame Savilia de Franchi. Så afsted da! Herren har ikke gjort noget dårligt valg, man ser nok, De har erfaring."

Jeg må i forbigående bemærke, at man i Frankrigs seks og firsindstyvende departement stadig taler italiensk.

"Men vil det ikke," spurgte jeg, "være upassende, at jeg således uden videre anmoder et fruentimmer om gæstfrihed? For, hvis jeg ellers har forstået dig ret, så tilhører nok dette hus et fruentimmer."

"Ja, det er meget rigtigt," svarede han med en forundret mine; "men hvad upassende vil herren da have, der skal være i det?"

"Hvis denne dame er ung," svarede jeg, ledet af en følelse for det sømmelige, eller måske, jeg vil sige det rent ud, af parisisk indbildskhed, "ville det da ikke kompromittere hende, at jeg således uden videre tilbringer en nat i hendes hus?"

"Kompromittere hende?" gentog vejviseren, som øjensynlig spekulerede på, hvad dette ord vel skulle betyde, som jeg havde italieniseret med det eftertryk, som karakteriserer os franskmænd, når vi vover at tale et fremmed sprog.

"Nå, er det ikke rimeligt?" svarede jeg noget utålmodig. "Er denne dame ikke enke?"

"Jo, excellence."

"Nu vel! Vil hun vel tage imod et ungt menneske?"

I året 1841 var jeg seks og tredive og et halvt år gammel, og jeg titulerede mig endnu for et ungt menneske.

"Om hun vil tage imod et ungt menneske?" gentog vejviseren. "Nå, hvad skulle det vel kunne skade hende, om De er ung eller

gammel?"

Jeg så nok, at jeg ikke ville få noget ud af ham, hvis jeg blev ved at spørge på denne måde.

"Hvor gammel er madame Savilia?" spurgte jeg.

"Omtrent fyrre år."

"Hun har formodentlig børn?"

"Ja, to sønner, to herlige unge mennesker."

"Træffer jeg dem der?"

"De vil træffe den ene, ham, som bor hos hende."

"Hvor er da den anden?"

"Den anden opholder sig i Paris."

"Hvor gamle er de?"

"Én og tyve år."

"Begge to?"

"Ja, de er tvillinger."

"Hvad har de bestemt sig til?"

"Han, som er i Paris, skal være advokat."

"Og den anden?"

"Den anden skal være korsikaner."

"Ah!" Jeg fandt dette svar meget karakteristisk, endskønt det blev sagt i den naturligste tone. "Nu vel, så lad os da tage ind til madame Savilia de Franchi."

Vi begav os nu på vejen igen, og ti minutter derefter red vi ind i landsbyen. Jeg lagde da mærke til en ting, jeg ikke havde kunnet se deroppe fra bjergtoppen; det var, at hvert eneste hus var befæstet lige så godt som madame Savilias, dog ikke med skydehuller, da ejernes fattigdom formodentlig ikke tillod denne luksus i befæstningen, men blot ganske simpelt med skodder, som den nederste del af vinduerne var forsynet med,

dog således, at man havde ladet forblive nogle åbninger, man kunne stikke bøssen ud igennem. Andre vinduer var dækket med røde mursten. Jeg spurgte min vejviser, hvad man kaldte disse åbninger; han svarede mig, at det var armbueskydehuller, et svar, hvoraf jeg kunne slutte mig til, at vendettaen var ældre end ildvåbnene.

Jo længere vi kom frem i gaderne, jo mere ensomt og melankolsk blev landsbyens udseende. Det lod til, at flere huse havde udholdt belejringer, da man bemærkede en mængde huller, kuglerne havde lavet.

Tid efter anden så vi et nysgerrigt øje tindre igennem skydehullerne, men det var umuligt at gøre forskel på, om dette øje tilhørte en mand eller en kvinde.

Vi ankom til det hus, jeg havde betegnet min vejviser, og som virkelig var det anseligste i landsbyen. Blot én ting forundrede mig, nemlig, at huset, som tilsyneladende var befæstet, hvilket havde været mig påfaldende, i virkeligheden ikke var det, det vil sige, det havde hverken skodder eller skydehuller, men simple glasvinduer, som om natten dækkedes af simple træskodder. Rigtig nok havde disse skodder nogle mærker, som et skarpt øje snart måtte erkende for huller, geværkugler havde lavet; men det var tillige tydeligt at se, at disse huller måtte være en halv snes år gamle.

Så snart min vejviser havde banket på, blev døren lukket op, ikke ængsteligt, nølende, på halvt, men på vid gab, og der trådte en tjener ud. Det er ikke det passende udtryk; jeg skulle have sagt *en mand*. Det, som gør tjeneren, er liberiet, og den person, som lukkede op for mig, havde ikke andet på end en fløjlstrøje, fløjls benklæder og lædergamacher.

Benklæderne var befæstet om livet med et broget fløjlsbælte, i hvilket der stak en kniv af spansk facon.

"Min ven," sagde jeg til ham, "vil det være ubeskedent af en fremmed, som ikke kender et menneske i Sullacaro, at anmode Deres frue om gæstfrihed?"

"Nej, langt fra, Excellence," svarede han; "den fremmede beviser det hus en ære, hvor han tager ind. – Maria," vedblev han, idet han vendte sig om til en pige, som stod bag ved ham, "underret madame Savilia om, at en fransk rejsende ønsker at være hendes gæst."

Han kom nu ned ad en trappe på otte trin, stejlt som en stige, og tog min hest ved tømmen. Jeg steg af.

"Deres Excellence behøver ikke at bryde Dem om nogen ting, hele deres bagage skal blive bragt op på Deres værelse."

Jeg benyttede denne høflige indbydelse til min magelighed, en af de behageligste, en rejsende kan høre, steg så langsomt op ad trappen og trådte et par skridt ind i huset.

Hvor gangen bøjede om, befandt jeg mig lige foran en høj og rank dame, som var klædt i sort. Jeg så straks, at denne dame, som kunne være henved fyrre år gammel og endnu var smuk, måtte være enken i huset, og jeg blev stående foran hende.

"Madame," sagde jeg, idet jeg bukkede let, "jeg frygter for, at De vil anse mig for temmelig ubeskeden; men landets skik undskylder mig, og Deres tjeners indbydelse giver mig lov."

"Moderen byder Dem velkommen," svarede madame de Franchi, "og sønnen vil også snart gøre det. Fra dette øjeblik tilhører huset Dem; benyt det derfor, som om det var Deres."

"Jeg beder Dem blot om gæstfrihed for en nat, madame. I morgen, så snart det gryer ad dag, rejser jeg videre."

"Det står Dem frit for at gøre, som De lyster, min herre. Jeg håber imidlertid, at De vil forandre Deres beslutning, og at vi vil have den ære at beholde Dem længere hos os."

Jeg bukkede atter.

"Maria," vedblev madame de Franchi, "før herren til Louis' værelse. Læg straks ild i kaminen og bring varmt vand. De undskylder," sagde hun, idet hun igen vendte sig om til mig, medens pigen gjorde sig rede til at efterkomme hendes befalinger; "jeg ved, at ild og vand er det, en træt rejsende mest trænger til. Behag at følge med pigen, min herre. Forlang af hende, hvad De måtte have fornødent. Om en time spiser vi, og min søn, som vil være kommet hjem til den tid, vil så have den ære at lade forhøre om, hvornår han kan få Dem i tale."

"Jeg beder Dem undskylde mit rejsekostume, madame."

"Ja, men på den betingelse, min herre," svarede hun med et smil, "at De vil undskylde den simple modtagelse."

Pigen gik op ad trappen, jeg gjorde igen fruen min kompliment og fulgte med pigen.

Værelset var i første etage og vendte ud til den anden side. Fra vinduerne havde man udsigt til en smuk have, beplantet med myrte og oleander og gennemskåret af en yndig bæk, som løb ud i Taravo. Baggrunden var lukket med et slags hæk af graner, der stod så tæt sammen, at man kunne have sagt, det var en mur. Ligesom i næsten alle værelser i de italienske huse var væggene hvide og prydet med nogle frescomalerier, som fremstillede landskaber. Jeg så straks, at man havde anvist mig dette værelse, den fraværende søns, fordi det var det hyggeligste i huset.

Mens Maria lagde i kaminen og varmede vandet, mønstrede jeg møblementet i værelset for deraf at danne mig en idé om beboerens karakter. Det var fuldstændig moderne, hvilket var en sjælden luksus i denne del af øen, hvor den finere dannelse endnu ikke var trængt hen; det bestod af en jernseng med tre madrasser og en hovedpude, en divan, fire lænestole og seks andre stole, et dobbelt bogskab, et skrivebord, alt af acajoutræ og, hvad der tydeligt fremgik, nylig kommet fra den bedste kunstsnedker i Ajaccio. Divanen, lænestolene og stolene var betrukket med blomstret sirts, og gardinerne og sengeomhænget var af samme stof.

Så vidt var jeg kommet med min mønstring af inventariet, da Maria gik ud af værelset og tillod mig at drive mine undersøgelser videre.

Jeg åbnede bogskabet og fandt der en samling af alle vore større digtere: Corneille, Racine, Molière, Lafontaine, Ronsard, Victor Hugo og Lamartine; vore moralister: Montaigne, Pascal, La Bruyere; vore historieskrivere: Mezeray, Chateaubriand, Augustin Thierry; vore lærde: Cuvier, Veudant, Elie de Beaumont, foruden nogle romaner, blandt hvilke jeg med en vis stolthed hilste mine egne "*Rejsebilleder*."

Nøglen sad i skrivebordet; jeg trak en skuffe ud og fandt i den fragmenter af Korsikas historie, et udkast om midlerne til at afskaffe vendettaen eller blodhævnen, nogle franske vers og nogle italienske sonetter, alt i manuskript.

Det var alt hvad jeg behøvede, og jeg anså det ikke fornødent at fortsætte mine undersøgelser, for at gøre mig en idé om hr. Louis de Franchi. Det måtte være en yngling med en blid karakter, flittig, og en tilhænger af de franske reformer. Jeg

begreb, at han var rejst til Frankrig for at uddanne sig til advokat, og at det var hans forsæt, i denne stilling at arbejde for civilisationens fremme.

Alle disse bemærkninger gjorde jeg, medens jeg klædte mig om. Mit toilette, der var så temmelig pittoresk, trængte, hvad jeg allerede havde sagt til madame de Franchi, til nogen overbærelse. Det bestod af en sort fløjlstrøje, som var åben i ærmesømmene for kølighedens skyld, benklæder af samme stof, spanske silkebroderede gamacher og en silkehat, som man kunne give hvilken facon man ville, men som for det meste lignede en sombrero.

Jeg var næsten færdig med mit toilette, da døren åbnedes, og den samme person, som havde taget imod mig, trådte ind for at melde mig, at hans unge herre, hr. Lucien de Franchi, i dette øjeblik var kommet hjem og udbad sig den ære, hvis det ellers var mig belejligt, at måtte byde mig velkommen. Jeg svarede, at jeg var til hr. Lucien de Franchis tjeneste, og at æren ville være på min side. Et øjeblik efter hørte jeg nogen komme rask op ad trappen, og min vært stod for mig.

2

Det var, som min vejviser havde fortalt mig, et ungt menneske på henved én og tyve år, med sorte øjne og sort hår, temmelig solbrændt og snarere lille end stor, men særdeles velskabt.

Da han snarest muligt havde villet hilse på mig, var han kommet som han stod og gik, det vil sige i sin ridedragt, en grøn klædesfrakke, uden på hvilken han havde spændt en patrontaske, som gav ham en slags militært udseende, grå benklæder kantet med ruslæder, sporer på støvlerne og en hue, som lignede dem, vore afrikanske jægere går med. På den ene side af patrontasken hang der en pisk, på den anden side en kurvetaske. I hånden havde han en engelsk karabin.

Skønt min vært var så ung, at hans overlæbe blot var skygget af en tynd knebelsbart, var der dog i hele hans person en kendelig uafhængighed og bestemthed, som frapperede mig. Man så en mand, som var opdraget til legemlig kamp, som var vant til at leve under farer, uden at frygte dem, men tillige uden at foragte dem; alvorlig, fordi han er stærk.

Med et eneste øjekast havde han bemærket alt, mit rejseskrin, mine våben, de klæder, jeg havde taget af, dem, jeg havde på; hans blik var lynsnart og sikkert, som hos ethvert menneske, hvis liv undertiden er afhængigt af dette hurtige blik.

"Undskyld, min herre, hvis jeg kommer til ulejlighed," sagde han, "men jeg har gjort det i en god hensigt, nemlig for at få at vide, om De ikke skulle behøve noget. Jeg er altid lidt urolig ved et besøg af en herre fra fastlandet, for vi er endnu så vilde, vi korsikanere, og det er virkelig ikke uden frygt, at vi, især når vi

har franskmænd hos os, udøver denne gamle gæstfrihed, der for øvrigt snart vil være det eneste, vi beholder tilbage fra vore forfædre."

"De har sandelig ingen grund til at nære frygt, min herre," svarede jeg; "det ville være vanskeligt bedre at imødekomme alle en rejsendes fornødenheder, end madame de Franchi har gjort det; for øvrigt," vedblev jeg, idet jeg lod mine øjne løbe omkring i værelset, "så er det ikke her, at jeg kunne have grund til at beklage mig over dette foregivne vilde væsen, som De er alt for villig til at gøre mig opmærksom på, og hvis jeg ikke igennem mine vinduer så dette skønne landskab, så kunne jeg fristes til at tro, at jeg var i mit eget værelse i Chaussée d'Antin."

"Ja," svarede det unge menneske, "det var nu min stakkels broder Louis' orm: han ville så gerne leve på fransk, men jeg er bange for, at når han engang kommer tilbage fra Paris, vil denne jammerlige parodi på den civilisation, han så har forladt, næppe tilfredsstille ham i den grad, den tilfredsstillede ham før hans afrejse."

"Er det længe siden Deres hr. broder forlod Korsika?" spurgte jeg min unge vært.

"Det er et år siden, min herre."

"Venter De ham snart tilbage?"

"Nej, ikke de første tre eller fire år."

"Det er en temmelig lang fraværelse for to brødre, som uden tvivl aldrig før har forladt hinanden."

"Ja, og som elsker hinanden så højt som vi to."

"Han vil uden tvivl besøge Dem, førend han har endt sine studier."

"Det er rimeligt; han har i det mindste lovet os det."

"I ethvert tilfælde vil der vel ikke være noget i vejen for, at De kan besøge ham."

"Jo, for jeg forlader ikke Korsika."

I den tone, hvori han gav dette svar, udtalte sig den fædrelandskærlighed, som viser ringeagt for hele den øvrige verden. Jeg smilede.

"Det forekommer Dem underligt," vedblev han ligeledes med et smil, "at man ikke kan have lyst til at forlade et så usselt land som vort? Men hvad skal man sige? Jeg er nu en slags produkt af denne ø, ligesom egen eller oleanderen; jeg må have min luft således som den er gennemtrængt af havets og bjergenes vellugt, jeg må have mine strømme at vade igennem, mine klipper at klatre op ad, mine skove at gennemforske, jeg må have plads, jeg må have frihed; bragte man mig til en by, tror jeg, at jeg døde der."

"Men hvor kan der dog være en så stor moralsk forskel imellem Dem og Deres broder?"

"Med en så stor fysisk lighed ville De tilføje, hvis De kendte ham."

"Ligner De hinanden så meget?"

"I den grad, at min fader og moder, da vi var børn, var nødt til at lade sy et tegn på vore klæder, for at de kunne kende os fra hinanden."

"Og da De nu blev større?" spurgte jeg.

"Da vi blev større, bevirkede vor levemåde en forskel i ansigtsfarven, det var det hele. Min broder, som altid holdt sig hjemme og hang over sine bøger og tegninger, blev mere bleg, hvorimod jeg, som altid færdedes i den frie luft og løb omkring på bjergene og på markerne, blev godt solbrændt."

"Jeg håber," sagde jeg, "at De vil lade mig selv dømme om denne lighed, når De giver mig kommissioner at besørge til hr. Louis de Franchi."

"Ganske vist og med fornøjelse, hvis De vil have den godhed; men jeg beder Dem undskylde, jeg ser, at De er videre med Deres toilette end jeg, og om et kvarter skal vi til bords."

"Er det for min skyld, De vil gøre Dem den ulejlighed at klæde Dem om?"

"Hvis det skulle forholde sig således, så er De selv skyld deri, da De har givet eksemplet; men i alle tilfælde så er jeg nu i mine rideklæder, og jeg må klæde mig som bjergboer. Når jeg har spist, skal jeg et sted hen, hvor mine støvler og sporer ville genere mig."

"Går De ud, efter at De har spist?" spurgte jeg.

"Ja," svarede han, "jeg skal møde nogen."

Jeg smilede.

"Åh, det er ikke i den betydning, De tager det. Det er et møde, som angår forretninger."

"Anse mig dog ikke for så fordringsfuld, at jeg skulle tro at have nogen ret til Deres fortrolighed."

"Hvorfor ikke? Man må leve således, at man kan sige rent ud, hvad man foretager sig. Jeg har aldrig haft nogen kæreste og vil aldrig have nogen. Gifter min broder sig og får børn, så gifter jeg mig sandsynligvis ikke. Vil han derimod ikke tage sig en kone, så får jeg vel tage mig en; men i så tilfælde sker det også ene og alene, for at slægten ikke skal uddø. Jeg har jo sagt Dem," tilføjede han og lo, "at jeg er en komplet vild, og jeg er kommet hundrede år for sent til verden. Men jeg bliver ved at sladre som en skade, og når vi skal til bords, så er jeg ikke færdig endnu."

"Vi kan vel nok fortsætte vor samtale," svarede jeg; "Deres værelse er jo lige over for dette, og hvis De lader døren stå åben, så kan vi tale sammen."

"Så er det bedre, De kommer over til mig; jeg kan klæde mig på i mit kabinet. Da det lader til, De er en elsker af våben, så kan De imens tage mine i øjesyn. Nogle af dem har historisk værd."

Da jeg havde stor lyst til at se begge brødrenes værelser, var jeg straks villig, og fulgte med min vært, som åbnede døren til sit værelse og gik foran for at vise mig vej.

Denne gang troede jeg, jeg kom ind i et komplet rustkammer. Alle møblerne var fra det femtende og sekstende århundrede: sengen, som var fuld af billedskærerarbejder og havde en himmel, der blev båret af store snoede kolonner, var draperet med grønt damask med guldblomster; vinduesgardinerne var af samme stof; væggene var beklædt med spansk læder, og på alle pillerne var der over møblerne anbragt trofæer af gotiske og moderne våben. Man så straks, hvilke tilbøjeligheder der var de fremherskende hos beboeren af dette værelse; de var lige så krigerske, som hans broders var fredelige.

"Så," sagde han, idet han gik ind i sit kabinet, "nu befinder De Dem midt blandt tre århundreder; se Dem nu om. Jeg må klæde mig på som bjergboer, som jeg allerede har sagt Dem, for så snart jeg har spist, må jeg afsted."

"Og hvilke er, blandt disse kårder, bøsser og dolke, de historiske våben, De talte om?"

"Der er tre; lad os begynde efter orden. Ved hovedgærdet af min seng vil De finde en dolk, som hænger for sig selv, klingen er bred, og knappen danner et signet."

"Jeg har den. Nuvel?"

"Det er Sampieros dolk."

"Den berømte Sampiero, banditten fra Vanina?"

"Banditten! – Nej, morderen."

"Det forekommer mig at være ét og det samme."

"I den øvrige verden måske, men ikke på Korsika."

"Er det virkelig den dolk?"

"Se efter, så vil De finde Sampieros våben på den; kun den franske lilje er der ikke. De ved, at Sampiero først efter Perpignans belejring fik tilladelse til at optage liljen i sit våben?"

"Nej, denne omstændighed har været mig ubekendt. Men hvorledes er De kommet i besiddelse af denne dolk?"

"Åh, den har været i familien i tre hundrede år. Sampiero har selv givet den til en Napoleon le Grand."

"Ved De, ved hvilken lejlighed det skete?"

"Ja. Sampiero og min stamfader faldt i et genuesisk baghold og forsvarede sig som løver; Sampieros hjelm faldt af ham, og en genuesisk rytter løftede allerede sin kølle for at dræbe ham, men i samme øjeblik borede min stamfader sin dolk igennem hans panser. Rytteren, som følte sig såret, gav sin hest af sporerne og flygtede bort med Napoleons dolk, der var stødt så dybt ind, at denne ikke kunne få den ud igen. Da det gjorde min stamfader ondt, at han havde mistet denne dolk, som han satte megen pris på, så forærede Sampiero ham sin. Napoleon tabte ikke noget ved det, for det er spansk arbejde, som De nok kan se, og man kan med den gennembore to femfrancsmønter, som er lagt oven på hinanden."

"Må jeg gøre et forsøg?"

"Meget gerne."

Jeg lagde to femfrancsmønter på gulvet og stødte til med kraft. Lucien havde ikke villet binde mig noget på ærmet. Da jeg trak dolken i vejret, sad de to femfrancsmønter på enden af den, og den var gået igennem begge.

"Ja, ja," sagde jeg, "det er ganske sikkert Sampieros dolk. Kun undrer det mig, hvorfor han, der havde et sådant våben, ville bruge en strikke til at dræbe sin kone med."

"Den gang havde han den ikke mere," svarede Lucien, "eftersom han havde givet min stamfader den."

"Det er også sandt."

"Sampiero var over tres år gammel, da han kom tilbage fra Konstantinopel til Aix for at give verden den store lære, at fruentimmer ikke skal blande sig i statssager."

Jeg bøjede hovedet til tegn på, at jeg var af samme mening, og hang dolken tilbage på dens plads.

"Sampieros dolk hænger nu på sømmet igen," sagde jeg til Lucien, der endnu ikke var færdig med at klæde sig om; "hvilket er nu det andet våben?"

"De ser de to portrætter, som hænger ved siden af hinanden?"

"Ja, Paoli og Napoleon."

"Vel! Ved siden af Paolis portræt hænger der en kårde."

"Ganske rigtigt."

"Det er hans."

"Paolis kårde? Og den er lige så autentisk som Sampieros dolk?"

"Ja, for den er blevet foræret til min oldemoder. Har De måske hørt tale om den kvinde, som, da frihedskrigen udbrød, indfandt sig ved tårnet i Sullacaro, ledsaget af et ungt menneske?"

"Nej, fortæl mig den historie."

"Åh ja, den er kun kort."

"Vi har ikke heller tid til at være vidtløftige."

"Nuvel, denne kvinde og dette unge menneske indfandt sig ved tårnet i Sullacaro for at tale med Paoli. Men da han havde travlt med at skrive, ville man ikke lade dem komme ind, og da hun var påstående, jog de to skildvagter hende bort. Paoli, som havde hørt støj, lukkede døren op og spurgte, hvad der var på færde. 'Det er mig, som vil tale med dig,' sagde kvinden. – 'Og hvad har du at sige mig?' – 'Jeg vil sige dig, at jeg havde to sønner. I går fik jeg at vide, at den ældste er faldet, idet han kæmpede for sit fødeland, og jeg har gået tyve lieues for at bringe dig den anden.'"

"Men det er jo en spartanerscene, De fortæller mig der."

"Ja, det har megen lighed med den."

"Hvem var denne kvinde?"

"Det var min oldemoder. Paoli spændte sin kårde af og gav hende den."

"Jeg kan lide den måde at give en kvinde en undskyldning på."

"Ja, den var såvel den ene som den anden værdig."

"Og nu denne sabel?"

"Det er den, Bonaparte bar i bataljen ved pyramiderne."

"Den er uden tvivl kommet til Deres familie på samme måde som dolken og kården?"

"Ganske rigtigt. Efter bataljen beordrede Bonaparte min bedstefader, som var officer ved guiderne, til med halvtreds mand at angribe en trop mamelukker, som endnu holdt stand omkring en såret anfører. Min bedstefader adsplittede

mamelukkerne og bragte anføreren til overgeneralen. Men da han ville stikke sin sabel i skeden, var klingen så forhakket af mamelukkernes damascenere, at han ikke kunne få den ned. Min bedstefader kastede da både sabel og skede fra sig, da han ikke kunne bruge dem mere, og da Bonaparte så det, gav han ham sin."

"Men i Deres sted," sagde jeg, "ville jeg hellere have min bedstefaders sabel, så forhakket den var, end overgeneralens, skønt den er så godt som ny."

"De vil også finde den lige foran Dem. Overgeneralen tog den op, lod indfatte i fæstet den diamant, De kan se, og sendte den til min familie med den indskrift, De kan læse på klingen."

Imellem to vinduer hang, halvt udtrukket af skeden, som den ikke mere kunne gå i, denne forhakkede og bukkede sabel med den simple indskrift: *Bataljen ved pyramiderne, den 21. juli 1798.*

I dette øjeblik viste sig i døren den samme tjener, som havde taget imod mig og som havde meldt mig sin herres ankomst.

"Excellence," sagde han, idet han henvendte sig til Lucien, "madame di Franchi lader Dem vide, at der er anrettet."

"Godt, Griffo," svarede det unge menneske, "sig min moder, at vi skal komme straks."

I samme øjeblik trådte han ud af kabinettet, klædt som bjergboer, det vil sige i en rund fløjlstrøje, korte benklæder og gamacher; af hans anden påklædning havde han ikke beholdt andet end patrontasken, som var spændt om livet. Jeg betragtede netop to karabiner, som hang lige over for hinanden og som begge to havde denne indskrift på kolben: *Den 21. september 1819, kl. 11 om formiddagen.*

"Og disse karabiner," spurgte jeg, "er de også historiske våben?"

"Ja, for os i det mindste," svarede han. "Den ene er min faders."

"Og den anden?" spurgte jeg.

"Den anden," svarede han leende, "den anden er min moders. Men lad os nu gå ned. De ved, man venter på os." Han gik foran, for at vise mig vej, og gav mig tegn til at følge ham.

3

Jeg skal ikke nægte, at jeg studsede noget ved disse Luciens sidste ord: "Den anden er min moders." Jeg betragtede derfor madame de Franchi med mere opmærksomhed, end jeg havde gjort, da jeg første gang talte med hende.

Da hendes søn trådte ind i spisesalen, kyssede han hende ærbødigt på hånden, og hun modtog denne hilsen med en dronnings værdighed.

"Jeg beder om forladelse, min moder," sagde Lucien, "men jeg er bange for, jeg har ladet Dem vente."

"I så tilfælde er det min skyld, madame," sagde jeg med et buk; "hr. Lucien har vist mig så mærkværdige ting, at jeg har opholdt ham med mine spørgsmål, som aldrig fik ende."

"Jeg kan forsikre Dem," sagde hun til mig, "at jeg kom i dette øjeblik; men," idet hun henvendte sig til sin søn, "jeg længtes efter at tale med dig, for at spørge dig om nyt fra Louis."

"Skulle Deres søn ikke befinde sig vel?" spurgte jeg madame de Franchi.

"Lucien er bange for det," svarede hun.

"De har fået brev fra Deres broder?" spurgte jeg.

"Nej, og det er det, som gør mig urolig."

"Men hvor kan De da vide, at han ikke befinder sig vel?"

"Fordi jeg selv i disse dage ikke har befundet mig vel."

"Tilgiv mig min spørgen, men det, De der siger, gør mig ikke klogere."

"Ved De måske ikke, at vi er tvillinger?"

"Jo, min vejviser har fortalt mig det."

"Ved De da ikke, at vi, da vi kom til verden, var vokset sammen ved den ene side?"

"Nej, denne omstændighed er mig ubekendt."

"Nu vel, der behøvedes et snit med dissektionskniven for at skille os fra hinanden, og det har haft til følge, at vi, hvor langt vi end er fra hinanden, dog altid kun har ét legeme, så at ethvert indtryk, det være sig fysisk eller moralsk, som den ene har, tillige virker på den anden. Nu, i disse dage har jeg uden nogen anledning været bedrøvet, ilde stemt og tungsindig. Jeg har følt en smertefuld trykken for hjertet; det er klart og tydeligt, at min broder har en dyb kummer."

Jeg betragtede med forundring dette unge menneske, der bekræftede en så besynderlig ting, uden at nære den mindste tvivl om den; hans moder syntes for øvrigt at være lige så overbevist om det, og sagde med et sørgmodigt smil:

"De fraværende er i Guds hånd. Hovedsagen er, at du er vis på, han lever."

"Var han død," sagde Lucien ganske roligt, "så ville han have vist sig for mig."

"Og du ville have sagt mig det, ikke sandt, min søn?"

"I samme øjeblik, det sværger jeg dig, min moder."

"Det er godt. – Jeg beder Dem undskylde, min herre," vedblev hun, idet hun henvendte sig til mig, "at jeg ikke i Deres nærværelse har skjult min moderlige ængstelighed; men Louis og Lucien er ikke alene mine sønner, de er tillige de sidste Franchier. Behag at tage plads på min højre side, og sæt du dig der, Lucien," sagde hun til det unge menneske og pegede på en ledig stol ved sin venstre side.

Vi tog plads ved den ene ende af et langt bord, på hvis anden ende var anbragt seks andre kuverter, bestemt for dem, som man på Korsika kalder familien, det vil sige de personer, som i de store huse rangerer imellem herrerne og tjenestetyendet.

Bordet var rigeligt forsynet, men jeg må tilstå, at skønt jeg i dette øjeblik havde en glubende appetit, lod jeg det bero ved materielt at tilfredsstille den; for min ånd var så beskæftiget, at jeg rent glemte langsomt at nyde gastronomiens kostelige fornøjelser. Det forekom mig virkelig, som om jeg ved min indtrædelse i dette hus var kommet ind i en fremmed verden, hvor jeg levede som i en drøm. Hvorledes forholdt det sig med denne kone, der havde sin karabin ligesom en soldat? med denne broder, der følte de samme smerter, hans broder var udsat for hundrede mile derfra? med denne moder, som lod sin søn sværge, at han ville sige hende, når han så hendes anden søn død? I alt, hvad der var hændt mig, var der, det må man indrømme, et rigt stof til grublen.

Men da jeg indså, at det ville være uhøfligt at sidde der så tavs, gjorde jeg en bevægelse med hovedet, ligesom for at befri mig fra denne masse ideer. Moderen og sønnen mærkede straks, at jeg igen ville fortsætte samtalen, og Lucien sagde derfor, som om han igen optog tråden i den:

"Så De besluttede Dem da til at besøge Korsika?"

"Ja, som De ser; jeg har længe haft det i sinde og har endelig langt om længe gjort det."

"De har såmænd også gjort klogt i ikke at opsætte det længere, for således som den franske smag og de franske sæder tager overhånd, vil i løbet af nogle år de, som kommer her for at søge Korsika, ikke mere finde det."

"I ethvert tilfælde," svarede jeg, "vil den gamle nationalånd, hvis den skulle trække sig tilbage for civilisationen og flygte til en eller anden afkrog på øen, upåtvivlelig ty til provinsen Sartene og til Taravodalen."

"Tror De det?" sagde det unge menneske med et smil.

"Jeg synes, at hvad jeg ser omkring mig og lige for mine øjne afgiver et smukt og ædelt maleri af gamle korsikanske sæder."

"Og alligevel har dog den franske ånd midt imellem min moder og mig, lige over for fire århundreder erindringer, i dette hus med dets skydehuller opsøgt min broder, bortført ham og bragt ham til Paris, hvorfra han vil komme tilbage som advokat. Han vil bo i Ajaccio, i stedet for i sine forfædres hus; han vil plædere; har han talent, vil han måske blive udnævnt til kongelig fiskal; så vil han forfølge de stakkels djævle, der have gjort en eller anden dum streg; han vil ikke gøre forskel på banditten og morderen, som De heller ikke gør det; han vil i lovens navn forlange hovederne af dem, som ikke har gjort andet, end hvad deres forfædre anså for en skam ikke at gøre; han vil sætte menneskenes dom i stedet for Guds dom, og når han har udskrevet et hoved til bøddelen, vil han tro, at han har gjort sit land en tjeneste, at han har båret en sten til civilisationens tempel – som vor præfekt siger. – O min Gud! min Gud!" og det unge menneske opløftede sine øjne mod himlen, således som Hannibal måske gjorde efter bataljen ved Zama.

"Men De ser nok," svarede jeg, "at Gud har villet bringe en ligevægt i tingene, eftersom han, idet han gjorde Deres broder til en tilhænger af de nye principper, gjorde Dem til en forfægter af de gamle skikke."

"Ja, men hvem siger mig, om ikke min søn vil følge sin onkels eksempel, i stedet for mit? Og hvad mig selv angår, nedlader jeg mig måske ikke til ting, som er en Franchi uværdige?"

"De?" udbrød jeg med forundring.

"Ak min Gud, ja, jeg. – skal jeg sige Dem, hvorfor De er kommet her til provinsen Sartene?"

"Ja, sig mig det."

"De er kommet med en verdensmands, en digters nysgerrighed; jeg ved ikke hvad De er, jeg spørger Dem ikke om det; De kan sige det, når De forlader os, hvis De har lyst til det; i modsat tilfælde, så tier De, De har aldeles Deres frihed. – Nu vel! De er kommet i det håb, at få en eller anden landsby at se under blodhævn, og for at gøre bekendtskab med en eller anden original bandit, som dem, Mérimée har tegnet i *Colomba*."

"Nå, det forekommer mig, at jeg da er gået fejl," svarede jeg, "for hvis jeg ellers har set rigtigt, så er Deres hus det eneste i byen, som ikke er befæstet."

"Hvilket beviser, at jeg også vanslægter; min bedstefader, min oldefader, eller en af mine forfædre ville have slået sig på ét af de to partier, landsbyen i dette øjeblik er delt i. Men ved De, hvad jeg er under alt dette, midt imellem flinteskud, dolkestød, knivstik? Jeg er voldgiftsmand. De er kommet til provinsen Sartene for at se banditter, ikke sandt? Nu vel, følg med mig i aften, så skal jeg vise Dem én."

"Hvad! De vil tillade mig at ledsage Dem?"

"Ja, hvis det kan more Dem; det kommer ganske an på Dem."

"Det tager jeg imod med største fornøjelse."

"Herren er træt af rejsen," sagde madame de Franchi, idet hun gav sin søn et øjekast, som om hun delte med ham den

skam, han følte ved at se Korsika vanslægte således.

"Nej, min moder, nej, lad ham kun gå med, og når man så i en eller anden parisersalon i herrens påhør skulle tale om den skrækkelige blodhævn og om de uforsonlige korsikanske banditter, som man endnu i Ajaccio eller Bastia skræmmer børnene med, så kan han i det mindste trække på skuldrene og fortælle, hvorledes det forholder sig."

"Men hvad har da været årsagen til denne store fejde, som, at slutte efter hvad De siger, med det første vil være forbi?"

"O!" svarede Lucien, "ved en sådan fejde er det ikke årsagen, der er det væsentlige, men resultatet. Om det også kun var en flue, som, idet den fløj forbi, var årsag til et menneskes død – der var dog altid blevet dræbt et menneske."

Jeg så nok, at han ikke gerne ville sige mig årsagen til denne skrækkelige fejde, som nu på tiende år ødelagde landsbyen Sullacaro; men man kan nok begribe, at jo mindre han ville ud med sproget, jo mere gik jeg ham på klingen.

"Denne fejde må dog have en årsag. Er denne årsag en hemmelighed?"

"Nej, på ingen måde. Fejden begyndte imellem familierne Orlandi og Colonna."

"Men hvad gav anledning til den?"

"Der fløj en høne fra Orlandis gård ind i Colonnas. Orlandierne forlangte den udleveret; Colonnaerne påstod, at det var deres. Orlandierne truede med at ville indkalde dem for fredsdommeren og kræve dem til ed. Den gamle moder, som just havde hønen i hånden, drejede halsen om på den og kastede den i ansigtet på sin naboerske med de ord: 'Nå, siden det er din, så æd den!' En af Orlandierne greb hønen ved benene

og ville slå den om ørene på den gamle, som havde kastet den i øjnene på hans søster; men i det øjeblik, han løftede hånden i vejret, dræbte en Colonna, som til ulykke netop havde sin bøsse ladt, ham med en kugle."

"Og hvor mange menneskeliv har denne fejde kostet?"

"Der er blevet dræbt ni."

"Og det for en ussel høne, som ikke var mere end fire og tyve skilling værd!"

"Ja, men jeg sagde Dem for lidt siden, at man ikke må se på årsagen, men på resultatet."

"Og da der nu er blevet dræbt ni, så må den tiende vel også afsted?"

"Nej, det vil ikke blive tilfældet," svarede Lucien, "for jeg har opkastet mig til voldgiftsmand."

"Formodentlig har den ene af familierne anmodet Dem om det?"

"Ih, min Gud, nej; jeg gør det i følge opfordring af min broder, som man havde omtalt det for hos seglbevareren. Jeg spørger Dem nu, hvad fanden der går af dem i Paris, at de således blander sig i, hvad der foregår i en ussel landsby på Korsika! Men det er præfekten, som har spillet os dette puds, idet han har udladt sig med, at når jeg blot ville sige et ord, så ville alt være forbi, ligesom en vaudeville, enten med et giftermål eller med en lille strofe til publikum; så har man formodentlig henvendt sig til min broder, der greb lejligheden og skrev til mig, at han havde givet sit ord på mine vegne. Hvad skulle jeg så gøre?" vedblev det unge menneske, idet han rejste hovedet i vejret; "man skal ikke kunne sige dernede, at en

Franchi har givet sit ord på sin broders vegne, uden at broderen har honoreret det!"

"De har altså bragt sagen i orden?"

"Jeg er bange for det!"

"Og i aften får vi formodentlig den ene af anførerne for disse partier at se?"

"Ganske rigtigt; forrige nat har jeg talt med den anden."

"Er det en Orlandi eller en Colonna, vi skal tale med?"

"En Orlandi."

"Er samlingsstedet langt herfra?"

"Vi skal mødes i ruinerne af slottet Vicentello d'Istria."

"Ja, det er sandt, man har sagt mig, at disse ruiner lå her i omegnen."

"De ligger omtrent en lieue herfra."

"Om tre kvarter kan vi altså være der?"

"Ja, det er den længste tid, vi behøver."

"Lucien," sagde madame de Franchi, "du tænker blot på dig selv. Du, en bjergboer, behøver knap tre kvarter til det, men herren der kan ikke følge dig på de veje, du tager."

"Det er også fandt; der vil altså gå en halvanden time med."

"Så er der ingen tid at give bort," sagde madame de Franchi, idet hun kastede et blik på uret.

"Min moder," sagde Lucien, "De tillader, at vi anbefaler os?"

Hun rakte ham hånden, som det unge menneske kyssede med samme ærbødighed, som da han var kommet ind i salen.

"Eller har De," sagde Lucien til mig, "måske hellere lyst til at ende Deres måltid i ro og mag og så på Deres værelse få Dem en cigar ved kaminen?"

"Nej, nej," råbte jeg. "For fanden! De har jo lovet mig en bandit, og ham må jeg have."

"Nu vel, så lad os da tage vore bøsser, og så afsted."

Jeg hilste madame de Franchi med ærbødighed, og vi forlod salen. Griffo gik foran og lyste os vej. Vi gjorde ikke mange forberedelser. Jeg spændte et bælte om mig, som jeg havde ladet mig sy, førend jeg rejste fra Paris; i det stak en slags jagtkniv, og på den ene side var mit krudt, på den anden side kugler og hagl. Lucien tog sin patrontaske, en doublet og en spids hue, et sandt mesterstykke af broderi, som en eller anden Penelope fra Sullacaro havde leveret.

"Skal jeg ledsage Deres Excellence?" spurgte Griffo.

"Nej, det behøves ikke," svarede Lucien, "men løs Diamant; det kunne nok hænde sig, at den kunne lette en fasan, og i et så klart måneskin kan man skyde lige så godt som ved højlys dag."

Et øjeblik efter kom en stor spansk hund springende hen til os og hylede af glæde.

"Det er sandt," sagde Lucien til Griffo, da vi var kommet en snes skridt fra huset; "lad dem vide i landsbyen, at hvis de skulle høre nogle geværskud, så er det os, som har skudt."

"Det skal jeg nok, Excellence."

"Hvis jeg ikke ville iagttage denne forsigtighed," sagde Lucien, "så kunne man let tro, at fjendtlighederne igen var begyndt, og så ville vi snart høre bøsserne knalde i gaderne i Sullacaro."

Efter at være gået et kort stykke, drejede vi til højre om i en lille gade, som førte til bjergene.

4

Skønt vi endnu kun var i begyndelsen af marts, var det dog et herligt vejr, og man kunne endog have sagt, at det var varmt, hvis der ikke havde blæst en behagelig vind, som både forfriskede os og tilførte os en skarp og stærk aroma fra havet. Månen gik klar og glimrende op bag ved bjerget Cagna, og man kunne have sagt, at den udgød lyskaskader over den vestlige side af den landryg, som skiller Korsika i to dele og danner af en eneste ø på en måde to forskellige lande, som bestandig bekriger eller i det mindste hader hinanden. Som vi kom højere og højere i vejret, og Taravodalen mere og mere indhylledes i et mørke, som øjet forgæves søgte at trænge igennem, så vi Middelhavet, der var roligt og lignede et uhyre spejl af poleret stål, udfolde sig imod horisonten. En egen lyd, som kun høres om natten, hvad enten den nu forsvinder om dagen under anden støj, eller den virkelig først opstår med mørket, nåede vort øre og gjorde, ikke på Lucien, som kendte den og var fortrolig med den, men på mig, for hvem den var fremmed, et forunderligt indtryk, der holdt min sjæl i denne stadige spænding, som fremkalder den stærkeste interesse for alt hvad man ser.

Da vi var kommet til en slags krat, hvor vejen delte sig i to, det vil sige i en vej, som lod til at gå rundt omkring bjerget, og i en sti, man knap kunne se og som førte lige over bjerget, standsede Lucien.

"Har De en bjergboers fod?" sagde han til mig.

"Nok foden, men ikke øjet."

"Det vil sige, De bliver svimmel."

"Ja, det tomme rum drager mig uimodståeligt til sig."

"Så kan vi følge denne sti, hvor De ikke vil støde på afgrunde, men blot på et besværligt terræn."

"Å, hvad det angår, det bryder jeg mig ikke om."

"Så lad os følge stien, derved sparer vi tre kvarters gang."

"Vel, lad os det."

Lucien gik foran igennem en lille grøn egeskov, og jeg fulgte ham. Diamant var omtrent et halvt hundrede skridt foran, gennemstøvede skoven til højre og venstre, idet den tid efter anden kom tilbage på stien, logrende muntert med halen, som om den ville lade os vide, at vi uden fare roligt kunne fortsætte vor vej og forlade os på dens instinkt. Diamant var dresseret til at jage såvel de tobenede som de firbenede, banditter og vildsvin. For at man ikke skulle antage mig for aldeles ubekendt med de korsikanske sæder, meddelte jeg Lucien min bemærkning.

"De tager fejl," sagde han, "Diamant gør rigtig nok jagt såvel på mennesker som på dyr, men de mennesker, den jager, er ikke banditter, men den tredobbelte race af gendarmer, voltigeurer og volontører."

"Hvorledes! Diamant er altså en bandithund?" spurgte jeg.

"Således forholder det sig. Diamant tilhørte en Orlandi, som jeg undertiden sendte brød, krudt og kugler og andre ting, en bandit behøver. Han blev dræbt af en Colonna, og næste morgen fik jeg hans hund, som, da den var vant til at komme til huset, snart knyttede sig til mig."

"Men tager jeg ikke fejl," sagde jeg, "så bemærkede jeg fra mit værelse, eller rettere sagt fra Deres broders, en anden hund i lænke."

"Ja, det er Brusco; den har samme egenskaber som Diamant, kun med den forskel, at jeg har fået den efter en Colonna, som er blevet dræbt af en Orlandi. Når jeg derfor vil besøge en Colonna, så tager jeg Brusco med, men når jeg har noget at afgøre med en Orlandi, så bliver Diamant løst. Løste man dem begge på engang, så ville de sønderrive hinanden. Menneskene," vedblev Lucien med et bittert smil, "kan forene sig med hinanden, slutte forlig, kommunikere sammen, men hundene ville man ikke få til at æde sammen af ét trug."

"Nå, det er to ægte korsikanske hunde," sagde jeg leende; "men det lader til, at Diamant, ligesom alle beskedne hjerter, ikke vil høre på vore lovtaler; så længe vi har talt om den, har den ikke ladet sig se."

"Det skal De ikke være urolig over," sagde Lucien; "jeg ved, hvor den er."

"Og hvor er den da, hvis jeg tør spørge?"

"Den er ved *mucchioen*."

Jeg ville just til at plage min ledsager med et nyt spørgsmål, da vi hørte en hylen, så sørgmodig, så vedvarende og klagende, at jeg bævede og standsede, idet jeg lagde min hånd på det unge menneskes arm.

"Hvad er det?" spurgte jeg ham.

"Det har intet at betyde, det er Diamant, som græder."

"Og hvad græder den vel over?"

"Over sin herre. Tror De da, at hundene er som menneskene, der glemmer dem, som har elsket dem?"

"Ah! Nu kan jeg begribe hvad det er," sagde jeg.

Diamant udstødte igen et hyl, endnu længere, endnu mere klagende end det første.

"Ja," vedblev jeg, "dens herre er blevet dræbt, som De jo har fortalt mig, og nu nærmer vi os det sted, hvor det er sket."

"Netop, og Diamant har forladt os, for at løbe hen til *mucchioen*."

"*Mucchioen* er altså graven."

"Ja, eller det vil sige det monument, som de forbigående rejser over ethvert dræbt menneskes grav, idet alle kaster en sten og en gren på den. Følgen er, at i stedet for som andre grave at synke sammen i tidens løb, denne store rivende flod, bliver offerets grav stadig større, et symbol på hævnen, som skal overleve ham og uophørligt vokse i hans nærmeste pårørendes hjerter."

Der hørtes et tredje hyl, men denne gang var det så tæt ved os, at jeg ikke kunne tilbageholde en gysen, selv om jeg nu kendte årsagen. Idet vi drejede om ad en sti, så jeg omtrent en snes skridt fra mig en fire til fem fod høj pyramide af sten. Det var *mucchioen*. Ved foden af dette særegne monument sad Diamant med udstrakt hals og åbent gab.

Lucien tog en sten op og nærmede sig *mucchioen*, idet han tog sin hue af. Jeg gjorde det samme, idet jeg rettede mig ganske efter ham.

Da han var kommet hen til pyramiden, brækkede han en gren af en grøn eg, kastede så stenen og derpå grenen, hvorpå han med tommelfingeren gjorde dette hurtige korsets tegn, der er en korsikansk vane og som undslap Napoleon selv under visse skrækkelige omstændigheder. Jeg gjorde alting efter. Derpå begav vi os igen på vej, tavse og tankefulde. Diamant blev bagved.

Omtrent ti minutter derefter hørte vi det sidste hyl, og næsten i samme øjeblik fo'r Diamant forbi os med hovedet og halen mod jorden, hvorpå den endnu løb omtrent et hundrede skridt og derpå igen begyndte at støve omkring.

Vi gik imidlertid rask til, og stien blev, som Lucien havde sagt mig, stejlere og stejlere. Jeg kastede min bøsse på ryggen, da jeg så, at jeg snart ville komme til at behøve begge mine hænder. Hvad Lucien angik, så blev han ved at marchere med samme lethed, og det syntes, som om han ikke lagde mærke til, at vejen var blevet besværligere.

Efter i nogle minutter at være steget i vejret imellem klipperne, mens vi holdt os fast ved slyngplanter og rødder, ankom vi til et slags bjergslette, hvor der var nogle ruiner af mure. Det var ruinerne af slottet Vicentello d'Istria, målet for vor vandring. Efter fem minutters forløb kom vi til en skrænt, som var endnu stejlere end den første. Da Lucien var kommet op på den, rakte han mig hånden og hjalp mig op til sig.

"Nå," sagde han "af en pariser at være har De ikke båret Dem så ilde ad."

"Det kommer af," svarede jeg, "at pariseren, som De hjalp med at gøre det sidste skridt, allerede har foretaget nogle ekskursioner af den slags."

"Ja," sagde Lucien leende, "De har jo i nærheden af Paris et bjerg, som kaldes Montmartre?"

"Ja, men foruden Montmartre, som jeg ikke vil fornægte, havde jeg også besteget nogle andre bjerge, som man kalder Rigi, Gemmi, Vesuv, Stromboli, Etna."

"I så tilfælde er det jo Dem, som må se mig over hovedet, da jeg ikke har besteget andre bjerge end Monte-Rotondo. Men

under enhver omstændighed, så er vi her nu. For fire hundrede år siden ville mine forfædre have åbnet deres port og sagt til Dem: Velkommen i vort slot. I dag viser Deres descendent Dem denne nedstyrtede mur og siger til Dem: Velkommen i vore ruiner."

"Dette slot har altså tilhørt Deres familie siden Vicentello d'Istrias død?" spurgte jeg.

"Nej, allerede førend han blev født, boede vor stammoder her, den berømte Savilia, enke efter Lucien de Franchi."

"Findes der ikke hos Philippini en frygtelig historie om denne kvinde?"

"Jo. Var det dag, så ville De endnu kunne se ruinerne af slottet de Valle, hvor hr. de Giudice boede, der var lige så forhadt, som hun var elsket, lige så grim, som hun var smuk. Han blev forelsket i hende, men da hun ikke hurtigt nok ville besvare denne hans kærlighed, således som han ønskede det, lod han hende vide, at hvis hun ikke inden en vis frist bekvemmede sig til at blive hans kone, så skulle han nok vide at tvinge hende dertil. Savilia lod, som hun gav efter, og indbød Giudice til at spise hos hende. Giudice, som blev sjæleglad og glemte, at han kun ved trusler havde opnået dette smigrende resultat, begav sig til hende, blot ledsaget af nogle få tjenere. Man lukkede porten efter dem, og fem minutter derefter var Giudice indespærret i et fængsel."

Jeg gik den vej, han viste mig, og befandt mig nu i en slags firkantet gård. Igennem de huller, tiden havde gjort i murene, kastede månen store lyspletter på jorden, som var dækket med grus. De øvrige dele af gården lå i skygge af de mure, som endnu var blevet stående.

Lucien så på sit ur. "Ah," sagde han, "vi er kommet tyve minutter for tidligt; lad os sætte os ned, De må være træt."

Vi satte os eller rettere sagt vi lagde os ned på en skrå græsplet lige over for en stor åbning i muren.

"Men det forekommer mig, at det ikke kan være hele historien," sagde jeg.

"Nej," svarede Lucien. "Hver morgen og hver aften gik Savilia ned i det fængsel, som stødte op til det, hvor Giudice sad i, og som var skilt fra det ved et jerngitter; der klædte hun sig af og viske sig nøgen for fangen. 'Giudice,' sagde hun til ham, 'hvor kunne et så grimt menneske som du nogensinde bilde sig ind, at han skulle komme i besiddelse af alt dette?' Denne straf varede i tre måneder og gentoges to gange om dagen. Men efter den tids forløb lykkedes det Giudice at slippe ud af fængslet ved hjælp af en kammerpige, han bestak. Han vendte tilbage med alle sine vasaller, som var langt talrigere end Savilias, og stormede slottet. Han tog Savilia til fange, indespærrede hende i et stort jernbur, stillede hende nøgen til skue på en korsvej i skoven Bocca di Cilaccia og tilbød selv nøglen til enhver forbigående, der blev fristet af hendes skønhed. Tre dage efter denne offentlige beskæmmelse var Savilia død."

"Nå, det forekommer mig," svarede jeg, "at Deres forfædre ikke så ilde har forstået sig på hævn, og at deres descendenter, som dræber hinanden ganske trohjertigt med en bøssekugle eller et dolkestød, er noget vanslægtede."

"For ikke at tale om, at de til sidst ville komme så vidt, at de slet ikke dræber hinanden. Men i det mindste," vedblev det unge menneske, "har det ikke været tilfældet i vor familie. Savilias to sønner, som var i Ajaccio under deres onkels opsigt,

blev opdraget som sande korsikanere og fortsatte fejden med Giudices sønner. Denne fejde varede i fire hundrede år og endtes først, som De har kunnet se det på min faders og min moders karabiner, den 21. september 1819 klokken 11 om formiddagen."

"Ja, nu erindrer jeg denne indskrift, som jeg ikke fik tid til at bede Dem om at forklare mig; for just som jeg læste den, skulle vi ned at spise."

"Forklaringen er denne. I året 1819 var der kun to brødre tilbage af familien Giudice; af familien Franchi var der ingen andre tilbage end min fader, som havde ægtet sin kusine. Tre måneder efter dette ægteskab besluttede Giudicerne at ende sagen med os på en gang. Den ene af brødrene lagde sig i et baghold på vejen til Olmeto, for at vente på min fader, som kom tilbage fra Sartene, mens den anden skulle benytte denne fraværelse og storme vort hus. Sagen blev udført efter denne plan, men fik et ganske andet udfald, end angriberne havde ventet. Min fader, som var blevet advaret, var på sin post, min moder, som også fik nys om det, samlede hyrderne, så at de begge dem var beredt til forsvar i det øjeblik, dette dobbelte angreb skulle gå for sig, min fader i bjergene, min moder i mit kammer. Efter omtrent fem minutters kamp faldt brødrene Giudice, den ene skudt af min fader, den anden af min moder. Da min fader så sin fjende falde, tog han sit ur op: *Klokken var elleve.* Da min moder så sin fjende falde, så hun på uret: *Klokken var elleve.* Alt var blevet endt i samme minut, der var ingen flere Giudicer, slægten var udryddet, familien Franchi, som sejrede, havde ro for fremtiden, og da den på en værdig måde havde fuldendt sit værk i denne fire hundrede års fejde, så blandede

den sig ikke mere i noget. Min fader lod indgravere datoen og timen for denne sjældne begivenhed på kolben af hver af de karabiner, de havde gjort disse skud med, og hængte dem op på begge sider af uret, der hvor De har set dem. Syv måneder efter kom min moder ned med tvillinger, af hvilke den ene er Deres skyldigste tjener, korsikaneren Lucien, den anden filantropen Louis, hans broder."

I dette øjeblik så jeg skyggen af et menneske og en hund aftegne sig på et af de stykker, månen oplyste. Det var banditten Orlandi og vor ven Diamant. På samme tid hørte vi kirkeuret i Sullacaro langsomt slå ni. Orlandi var, som det lod til, af samme mening som Ludvig den Femtende, der, som man ved, havde til valgsprog, at punktlighed er kongernes høflighed. Det var umuligt at være mere punktlig, end denne bjergenes konge var det, som Lucien havde berammet mødet med til kl. ni. Da vi opdagede ham, rejste vi os.

5

"De er ikke ene, hr. Lucien!" sagde banditten.

"Det skal De ikke være urolig over, Orlandi; denne herre er en af mine venner, som havde hørt tale om Dem og ønskede at gøre Dem et besøg. Jeg har ikke troet, at jeg burde afslå ham denne fornøjelse."

"Herren er velkommen på landet," sagde banditten, idet han bukkede og kom nogle skridt hen til os. Jeg hilste ham med den mest punktlige høflighed.

"De har allerede været her nogen tid?" vedblev Orlandi.

"Ja, tyve minutter."

"Ganske rigtigt: jeg hørte Diamant hyle ved *mucchioen*, og det er et kvarter siden den kom løbende til mig. Det er et godt og et trofast dyr, ikke sandt, hr. Lucien?"

"Ja, det er det rigtige udtryk, godt og trofast," svarede Lucien og klappede Diamant.

"Men da De vidste, at hr. Lucien var der," spurgte jeg, "hvorfor kom De så ikke tidligere?"

"Fordi mødet først skulle finde sted kl. 9," svarede banditten, "og fordi man lige så lidt er punktlig, når man kommer et kvarter for tidligt, som når man kommer et kvarter for sent."

"Er det stikpiller til mig, Orlandi?" sagde Lucien og lo.

"Nej, min herre, De kunne have Deres grunde til det; for øvrigt er De i selskab, og det er rimeligvis for denne herres skyld, at De er afveget fra Deres vaner; for De er også punktlig, hr. Lucien, jeg ved det bedre end nogen; De har tit nok gjort Dem ulejlighed for min skyld, og det må jeg takke Gud for."

"Det er ikke umagen værd at takke for det, Orlandi, for denne gang er rimeligvis den sidste."

"Vi må vel tale et par ord sammen i den anledning, hr. Lucien?" sagde banditten.

"Ja, hvis De vil følge med mig –"

"Jeg er til tjeneste."

Lucien vendte sig om til mig: "Undskyld, at jeg forlader Dem," sagde han.

"Åh, jeg beder!"

De forlod mig nu og gik hen i det åbne hul i muren, hvor månens lys syntes at bade deres to mørke profiler i skydende sølv. Jeg betragtede Orlandi med opmærksomhed. Det var en høj mand med et langt skæg og klædt aldeles som den unge de Franchi, kun med den forskel, at man kunne se på hans klæder, at han jævnligt var kommet i berøring med kratskovene, hvor han opholdt sig, at han mere end én gang havde været nødt til at flygte gennem tjørnebuske og hver nat havde sovet på den bare jord. Jeg kunne ikke forstå hvad de sagde, dels fordi de var en snes skridt fra mig, dels fordi de talte den korsikanske dialekt. Men jeg kunne let bemærke på deres gestus, at banditten med megen heftighed gendrev en række grunde, som det unge menneske fremsatte med en rolighed, der gjorde hans upartiskhed i denne sag megen ære. Til sidst blev Orlandis gestus mindre hyppige og mindre eftertrykkelige, hans tale syntes at blive svagere og ved en sidste bemærkning bøjede han hovedet; et øjeblik efter rakte han det unge menneske sin hånd.

Efter al sandsynlighed var underhandlingerne til ende, for de kom hen til mig.

"Min kære gæst," sagde det unge menneske, "Orlandi ønsker at trykke Deres hånd, for at takke Dem."

"For hvad?" spurgte jeg.

"Fordi De vil være en af hans vitterlighedsvidner. Jeg har lovet ham det på Deres vegne."

"Siden De har lovet det på mine vegne, så kan De nok vide, at jeg tager imod det, skønt jeg ikke ved, hvad der er tale om." Jeg rakte banditten min hånd, og han gjorde mig den ære at berøre den med spidsen af sine fingre.

"De kan da nu," vedblev Lucien, "fortælle min broder, at alt er bragt i orden således som han ønskede det, og at De selv har underskrevet kontrakten."

"Det er altså et ægteskab?"

"Endnu ikke; men det kan måske komme."

På banditten ansigt viste sig et foragteligt smil. "Fred," sagde han, "siden De endelig vil have det således, men ingen forbindelse; det står der ikke noget om i traktaten."

"Nej," sagde Lucien, "men der er jo al sandsynlighed for, at det kan ske i fremtiden. Men lad os tale om andre ting. Har De ikke hørt noget, mens jeg talte med Orlandi?"

"Af hvad De sagde?"

"Nej, af hvad en fasan sagde, her omkring i nærheden."

"Jo, det forekommer mig rigtig nok, at jeg hørte en kurren; men jeg troede, jeg havde taget fejl."

"Nej, det har De ikke," sagde Orlandi, "der sidder en hane på en gren i det store kastanjetræ, som De nok kender, hr. Lucien, omtrent et hundrede skridt herfra; jeg hørte den, da jeg gik forbi."

"Nu vel," sagde Lucien muntert, "den vil vi spise i morgen."

"Den ville allerede have været nede," sagde Orlandi, "hvis jeg ikke havde været bange for, at man i landsbyen skulle have troet, jeg havde skudt på andet end en fasan."

"Det har jeg sørget for," sagde Lucien. "Men det er sandt," tilføjede han, idet han vendte sig om til mig og kastede sin bøsse over skulderen, "jeg må overlade det til Dem."

"Nej, nej, jeg er ikke så sikker på mit skud, som De, og vil gerne have min portion af fasanen; det er derfor bedst, at De skyder."

"Det er også sandt," sagde Lucien, "De er ikke, som vi, vant til at gå på jagt om natten, og De ville holde for lavt; for øvrigt, hvis De ikke har noget at bestille i morgen, så kan De jo skaffe Dem revanche."

Vi forlod ruinerne ad den modsatte vej, og Lucien gik foran. I det øjeblik, vi satte foden ind i krattet, meldte fasanen sig selv og begyndte at kurre. Den var omtrent firs skridt fra os og næsten skjult imellem grenene på et kastanjetræ, som på alle sider var omgivet af et tykt krat, så at man ikke kunne komme det nær.

"Men hvorledes vil De komme den på skud, uden at den mærker det?" spurgte jeg Lucien. "Det forekommer mig ikke at være nogen let sag."

"Nej," svarede han, "men når jeg blot kunne få øje på den, så ville jeg skyde den herfra."

"Hvad! Herfra? Har De et gevær, som kan dræbe en fasan på firs skridts afstand?"

"Ja, med kugle, men ikke med hagl."

"Kugle! Ja, det vil vi ikke tale om, det er en anden sag; og De gør nok rigtigst i at skyde selv."

"Vil De se den?" spurgte Orlandi.

"Ja, jeg skal ikke nægte, det ville være mig meget kært," sagde Lucien.

"Så vent lidt."

Orlandi gav sig til at efterligne fasanhønens klukken. I samme øjeblik så vi, uden at opdage fasanen, en bevægelse i kastanjetræets blade, fasanen hoppede fra gren til gren, idet den med sin klirren besvarede Orlandis klukken. Til sidst viste den sig i toppen af træet, fuldkommen synlig, idet den stærkt stak af imod himlens matte farve.

Orlandi tav, og fasanen forblev ubevægelig. I samme øjeblik kastede Lucien bøssen til kinden og skød. Fasanen faldt som en klump.

"Apporte!" sagde Lucien til Diamant, som straks sprang ind i krattet, og fem minutter efter kom tilbage med fasanen i gabet. Kuglen var gået tværs igennem den.

"Det var et pænt skud," sagde jeg, "som jeg må gøre Dem min kompliment for, og især med en doublet."

"Der er ikke så meget at rose sig af, som De tror," sagde Lucien; "det ene af løbene er rustet."

"Selv med en riffel ville dette skud være al ære værd."

"O!" sagde Orlandi, "med en riffel træffer hr. Lucien en femfrancsmønt på tre hundrede skridts afstand."

"Skyder De lige så godt med pistol som med bøsse?"

"På fem og tyve skridt vil jeg altid af tolv kugler kunne flække de seks på æggen af en kniv."

Jeg tog hatten af og saluterede Lucien.

"Er Deres broder lige så sikker som De?" spurgte jeg.

"Min broder!" svarede han; "ak, den stakkels Louis! Han har aldrig haft en bøsse eller en pistol i hånden. Derfor er jeg også altid bange for, at han i Paris skal komme i en eller anden ubehagelig affære; for han har mod og lader sig dræbe, hvis det kommer an på at hævde sit lands ære."

Lucien puttede fasanen i lommen. "Lev nu vel, min kære Orlandi, til vi ses i morgen," sagde han. "Jeg ved, hvor punktlig De er; kl. 10 vil De og deres venner og pårørende være ved den ene ende af gaden, som vender ud imod bjergene, ikke sandt? På samme tid vil Colonna med venner og pårørende være i den anden ende. Vi skal være på kirketrappen."

"Det er afgjort, hr. Lucien; tak for ulejligheden. Og De, min herre," vedblev Orlandi, idet han vendte sig om til mig og hilste, "tak for den ære, De viser mig."

Efter disse gensidige komplimenter skiltes vi fra hinanden; Orlandi vendte tilbage til krattet, og vi tog vejen til landsbyen. Diamant betænkte sig et øjeblik på, om den skulle følge med Orlandi eller med os, og så snart til højre, snart til venstre side, men efter fem minutters nølen gjorde den os den ære at give os fortrinnet.

Jeg skal ikke nægte, at jeg, da vi klatrede op ad de stejle klipper, var noget urolig over, hvorledes jeg skulle komme ned, da det, som man ved, i det hele er vanskeligere at stige ned end at klatre op. Jeg så derfor med en vis fornøjelse, at Lucien, som uden tvivl gættede mine tanker, tog en anden vej end den, vi var kommet ad.

Denne vej skaffede mig desuden en anden fordel, nemlig at kunne fortsætte samtalen, der naturligvis blev afbrudt på flere steder. Da skråningen ikke var betydelig, og vejen god, så havde

jeg derfor ikke gået halvtreds skridt, førend jeg igen begyndte på min sædvanlige spørgen.

"Der er altså sluttet fred?" sagde jeg.

"Ja, og som De har set, det kostede en del umage. Jeg fik ham til at indse, at Colonnaerne havde gjort alle de første skridt; de havde fem dræbte, medens Orlandierne kun havde fire; Colonnaerne havde allerede i går samtykket i forsoningen, Orlandierne først i dag; endelig forpligtede Colonnaerne sig til offentligt at overlevere Orlandierne en levende høne, en indrømmelse, hvorved de erkendte, at de havde uret. Denne sidste betragtning gjorde udslaget hos ham."

"Og det er i morgen, at denne rørende forsoning skal finde sted?"

"I morgen kl. 10. De ser, at De ikke er så helt uheldig. De havde gjort Dem håb om at se en vendetta? – Ah!" vedblev det unge menneske med et bittert smil, "en herlig ting, en sådan vendetta! I fire hundrede år har man ikke hørt tale om andet på Korsika. De vil få en forsoning at se; det er en ganske anden sjældenhed end en vendetta."

Jeg gav mig til at le.

"Ser De," sagde han, "nu ler De ad os, og De har såmænd ret; vi er virkelig nogle mærkværdige personer."

"Nej," svarede jeg, "jeg ler ad en ganske besynderlig ting, nemlig over at se Dem så opbragt på Dem selv, fordi det er lykkedes Dem så godt."

"Ja, ikke sandt? Havde De kunnet forstå mig, så ville De have beundret min veltalenhed. Men kom igen om ti år, så kan De være ganske rolig for, at alle taler fransk."

"De er en ypperlig advokat."

"Nej, nej, forstå mig ret, jeg er voldgiftsmand. Hvad pokker vil De da have! En voldgiftsmands pligt er at tilvejebringe forsoning. Ville man udnævne mig til voldgiftsmand imellem den gode Gud og Satan, så ville jeg gøre mit bedste for at udsone dem med hinanden, skønt jeg i mit hjerte er overbevist om, at den gode Gud ville begå en dumhed ved at høre på mig."

Da jeg mærkede, at denne samtale satte min rejsekammerat i en ærgerlig stemning, så afbrød jeg den, og da han ikke søgte at fortsætte den, kom vi hjem, uden at have talt et ord mere sammen.

6

Griffo ventede på os. Førend hans herre endnu havde sagt et ord til ham, havde han undersøgt hans lomme og trukket fasanen frem. Han havde hørt og kendt knaldet af hans bøsse.

Madame Franchi var endnu ikke gået til sengs, men hun havde dog begivet sig på sit værelse og pålagt Griffo at bede hendes søn om at komme ind til hende, førend han lagde sig. Det unge menneske spurgte mig, om jeg ikke trængte til noget, og da jeg svarede nej, bad han mig tillade ham at efterkomme hans moders befaling. Jeg bad ham om aldeles at benytte sin frihed, og begav mig op på mit værelse.

Jeg genså det med en vis stolthed. Mine studier med hensyn til analogien havde ikke skuffet mig, og jeg følte nogen tilfredsstillelse ved at have gættet Louis' såvel som Luciens karakter. Jeg klædte mig derfor langsomt af og efter at have taget et bind af Victor Hugos værker i den tilkommende advokats bibliotek, kastede jeg mig på sengen, særdeles fornøjet med mig selv.

Jeg hørte nu nogen komme op ad trappen og standse ganske sagte uden for min dør; jeg tvivlede ikke et øjeblik om, at det var min vært, som havde i sinde at sige mig god nat, men nu standsede uden for døren, fordi han uden tvivl troede, at jeg allerede sov.

"Behag at træde indenfor," råbte jeg og lagde bogen på natbordet. Døren åbnedes, og Lucien trådte ind.

"Jeg beder Dem undskylde," sagde han, "men når jeg tænker mig om, forekommer det mig, at jeg har været så kedelig i aften, at jeg ikke ville lægge mig, førend jeg havde bedt Dem om

forladelse; jeg kommer altså for at gøre en hæderlig afbigt og aldeles stille mig til Deres disposition, eftersom det lader til, at De endnu har en hel del spørgsmål at gøre mig."

"Tusind tak!" sagde jeg, "men jeg er tværtimod ved Deres høflighed blevet tilfredsstillet med hensyn til alt, hvad jeg ønskede at vide, og der er kun én ting endnu, jeg gerne gad vide besked om, men som jeg har lovet mig selv ikke at ville spørge Dem om."

"Af hvad grund da?"

"Fordi det virkelig ville være alt for ubeskedent. Men det siger jeg Dem i forvejen, plag mig ikke for meget, for jeg svarer ikke for mig."

"Nu vel da, så kom kun frem med det; det er slemt, når ens nysgerrighed ikke kan blive tilfredsstillet; det vækker naturligvis formodninger, og af tre formodninger er i det mindste de to altid skadeligere for den, der er genstanden for dem, end sandheden ville være det."

"Vær De kun ganske rolig i så henseende: mine mest ærerørige formodninger med hensyn til Dem leder mig ligefrem til at tro, at De er en heksemester."

Det unge menneske gav sig til at le. "Ih, for fanden!" sagde han, "De gør mig lige så nysgerrig, som De selv er; så sig mig det dog, jeg beder Dem."

"Nu vel, De har været så god at forklare mig alt, hvad der var dunkelt for mig, på én ting nær; De har vist mig de smukke historiske våben, som jeg vil bede Dem om endnu en gang at måtte tage i øjesyn førend jeg rejser."

"Det var nu det første."

"De har forklaret mig, hvad denne dobbelte og dog overensstemmende indskrift på kolberne af de to karabiner betyder."

"Det var det andet."

"De har gjort mig begribeligt, hvorledes De, som en følge af det forunderlige ved Deres fødsel, har samme følelser som Deres broder, skønt De er tre hundrede lieues fra ham, ligesom han rimeligvis har det lige sådan."

"Det var det tredje."

"Men da madame de Franchi, i henhold til den følelse af sørgmodighed, der havde bemægtiget sig Dem og lod Dem tro, at der måtte være tilstødt Deres broder noget ubehageligt, spurgte Dem, om De var vis på, at han ikke var død, svarede De: 'Nej, var han død, så ville han have vist sig for mig!'"

"Ja, det er ganske rigtigt, det svarede jeg."

"Nu vel, hvis et profant øre tør høre forklaringen på disse ord, så beder jeg Dem om at meddele mig den."

Mens jeg talte, var det unge menneske blevet så alvorligt, at jeg noget nølende fremførte denne min begæring; da det var sket, opstod der et øjebliks tavshed.

"Jeg ser nok," sagde jeg, "at jeg har været indiskret; lad os da antage, at jeg ikke har sagt noget."

"Aldeles ikke," svarede han; "men De er en verdensmand og følgelig er De noget vantro. Nu vel, jeg er bange for, at De vil antage for overtro, hvad der er et gammelt familiesagn, som har bestået i mere end fire hundrede år."

"Hør, ved De hvad," sagde jeg, "jeg forsikrer Dem for, at ingen, hvad legender og sagn angår, kan være mere lettroende

end jeg, og der er ting, som jeg i særdeleshed fuldt og fast tror på: det er umulige ting."

"De tror altså på åbenbarelser?"

"Hvis jeg nu siger Dem, at der er hændt mig selv noget sådant?"

"Ja, det vil virkelig opmuntre mig."

"Min fader døde i året 1807, følgelig var jeg kun tre og et halvt år gammel. Da lægen havde forkyndt den syges forestående død, havde man bragt mig hen til en gammel kusine, som beboede et hus, der på den ene side havde en gård, på den anden side en have. Hun havde redt en seng til mig, lige over for sin, og lagt mig til sædvanlig tid, og uagtet den ulykke, som truede mig og som jeg for øvrigt ikke vidste noget om, var jeg faldet i søvn. På en gang blev der slået tre stærke slag på døren til vort værelse; jeg vågnede, jeg stod op og gik hen til døren. 'Hvor vil du hen?' spurgte min kusine, som også var blevet vækket ved de tre stærke slag og ikke kunne betvinge en vis skræk, da hun vidste, at ingen, eftersom porten ud til gaden var lukket, kunne komme til at banke på døren til det værelse, hvor vi lå. 'Jeg vil lukke op for papa, som vil sige mig farvel,' svarede jeg; men nu sprang hun ud af sengen og lagde mig igen i min, selv om jeg græd heftigt og i ét væk råbte: 'Papa er ved døren, og jeg vil se papa, førend han for bestandig går bort.'"

"Har De haft denne åbenbarelse flere gange?" spurgte Lucien.

"Nej, skønt jeg flere gange har påkaldt den; men måske Gud kun tilstår det uskyldige barn den forrettighed, han afslår den fordærvede mand."

"Nå," sagde Lucien, "så er vi lykkeligere i vor familie."

"Deres døde slægtninge viser sig for Dem?"

"Hver gang der er sket eller skal ske noget vigtigt."

"Og hvorfra, mener De, har Deres familie fået denne forrettighed?"

"Dette sagn har holdt sig ved lige gennem tiden hos os. Jeg har allerede fortalt Dem, at Savilia havde to sønner."

"Ja, det husker jeg nok."

"Disse to sønner voksede op og elskede hinanden med hele den kærlighed, de ville have skænket deres andre slægtninge, hvis deres andre slægtninge havde levet. De svor da hinanden, at intet skulle skille dem ad, selv ikke døden, og i anledning af en stor sammensværgelse skrev de med deres blod på et stykke pergament, de gav hinanden, den gensidige ed, at den, som døde først, skulle lade sig se af den anden, straks når han var død, og siden i den andens sidste levetimer. Tre måneder derefter blev den ene af brødrene dræbt i et baghold, i samme øjeblik den anden forseglede et brev til ham; men just som han trykkede sin signetring på det varme voks, hørte han et suk bag ved sig, og da han vendte sig om, så han sin broder, som støttede sin hånd på hans skulder, skønt han ikke følte håndens tryk. Mekanisk rakte han ham det brev, som var skrevet til ham; den anden tog det og forsvandt. Dagen før sin død så han ham igen. Uden tvivl havde disse brødre indgået denne forpligtelse såvel for dem selv som for deres efterkommere, for fra den tid er disse åbenbarelser sket gentagne gange, ikke blot i det øjeblik, nogen døde, men også dagen før enhver vigtig begivenhed."

"Har De nogensinde haft en sådan åbenbarelse?"

"Nej; men da min fader, natten før han døde, af sin fader blev underrettet om, at han skulle dø, så antager jeg, at jeg og min

broder endnu er i besiddelse af vore forfædres forrettighed, da vi ikke har begået noget, som kunne gøre os uværdige til denne gunst."

"Og det er kun familiens mandlige medlemmer, som har denne forrettighed?"

"Ja."

"Det er besynderligt."

"Det er dog tilfældet."

Jeg betragtede dette unge menneske, der kold, alvorlig, rolig fortalte mig, hvad man anser for umuligt, og jeg gentog med Hamlet:

> *There are more things in heav'n and earth, Horatio,*
> *than are dreamt of in your philosophy!*

I Paris ville jeg have anset dette unge menneske for en bedrager, men her på Korsika, i en lille ubekendt landsby, måtte jeg ligefrem antage ham enten for en nar, der ganske ærligt bedrog sig selv, eller for et væsen, der var mere lykkeligt eller ulykkeligt begavet end andre mennesker.

"Og har De nu," sagde han efter en lang tavshed, "fået at vide alt, hvad De ønsker at vide?"

"Ja, jeg takker Dem," svarede jeg; "jeg er rørt over den tillid, De viser mig, og jeg lover Dem, at jeg skal bevare denne hemmelighed."

"O min Gud," sagde han med et smil, "det er slet ingen hemmelighed, og den første den bedste bonde i landsbyen kunne have fortalt Dem denne historie lige så godt som jeg; men jeg håber imidlertid, at min broder ikke i Paris vil gøre sig til af denne forrettighed, som sandsynligvis ville have til følge,

at herrerne ville le ham lige op i øjnene, og damerne ville få krampe."

Med disse ord rejse han sig, ønskede mig en god nat og begav sig til sit værelse.

Selv om jeg var godt træt, så varede det dog en stund, inden jeg faldt i søvn, men min søvn var temmelig urolig. I drømme så jeg igen alle de personer, jeg var truffet sammen med i dag, men min drøm var meget forvirret og usammenhængende. Først hen ad morgenen faldt jeg i en rolig søvn og vågnede ved klokkeringen fra landsbyens kirke.

jeg trak i min klokkestreng, for min forgænger havde drevet sin luksus så vidt, at han havde klokkestrengen tæt ved siden af sig, og det var uden tvivl den eneste i hele landsbyen.

Griffo indfandt sig straks med varmt vand; jeg så, at hr. Louis de Franchi havde dresseret ham udmærket til en slags kammertjener. Lucien havde allerede et par gange forhørt sig, om jeg ikke var oppe, og havde sagt, at han ville gå ind til mig, hvis jeg ikke var vågnet inden klokken halv ti. Klokken var over et kvarter over ni, da han trådte ind til mig.

Denne gang var han klædt som en franskmand og som en elegant franskmand. Han var iført en sort frakke, vest og hvide pantalons, for allerede i lang tid har man på Korsika gået med hvide pantalons fra begyndelsen af marts. Han så, at jeg betragtede ham med nogen forundring.

"De beundrer min påklædning," sagde han; "det er et nyt bevis på, at jeg bliver mere civiliseret."

"Det gør jeg virkelig," svarede jeg, "og jeg må tilstå, at jeg ikke er så lidt forundret over at finde en så dygtig skrædder i Ajaccio.

Jeg med mit fløjlskostume vil ved siden af Dem se ud som Jean de Paris."

"Hele mit toilette er kommet lige fra Humann, min kære gæst. Da jeg og min broder er lige store, så har han for løjers skyld sendt mig en komplet garderobe, som jeg ikke, hvad De nok kan tænke Dem, benytter uden ved vigtige ledigheder: når præfekten passerer her igennem; når generalkommandanten i det seks og firsindstyvende departement gør sin embedsrejse; eller når jeg modtager en gæst som Dem, og denne lykke desuden er forbundet med en så højtidelig begivenhed, som den, der nu skal foregå."

Der ytrede sig hos det unge menneske en evig ironi, som ledes af en overlegen ånd og som fik den, der talte med ham, til at føle sig fortrolig med ham, og aldrig overskred grænserne af en fuldkommen velanstændighed. Jeg gjorde et let buk til svar, mens han med al den forsigtighed, man plejer at iagttage, trak et par gule handsker på, som Boivin eller Rousseau måtte have syet efter hans hånd. Således påklædt så han virkelig ud som en elegant pariser.

Jeg klædte mig imidlertid på, og klokken slog nu kvart i ti.

"Nu må vi afsted," sagde han, "hvis De ellers vil se denne scene, og det er på tide, at vi tager plads på vore domherrestole; med mindre De hellere vil tage Dem en morgenmad, hvilket jeg ville anse for meget fornuftigt."

"Nej tak, jeg spiser sjældent før klokken elleve eller klokken tolv; så kan jeg gøre to ting på engang."

"Behag da at følge med."

Jeg tog min hat og gik med ham.

Fra denne trappe på otte trin, ad hvilken man kom ind i det befæstede hus, madame de Franchi og hendes søn beboede, kunne man overse hele pladsen. Den var, ganske det modsatte af i går, dækket med mennesker, men hele denne skare bestod kun af koner og børn under tolv år; man så ikke et voksent mandfolk.

På det første trin til kirken stod en mand med et trefarvet skærf; det var mairen. I den overdækkede gang sad en sortklædt mand foran et bord, på hvilket der lå et beskrevet ark papir. Denne mand var notaren, det beskrevne papir var forsoningsakten.

Jeg satte mig på den ene side af bordet hos Orlandis pårørende, på den anden side af det sad Colonnas; bag ved notaren tog Lucien plads, da han interesserede sig lige så meget for det ene som for det andet parti. I baggrunden, i kirkens kor, sås præsterne, som skulle læse messe.

Klokken slog ti.

I samme øjeblik løb der en mumlen igennem flokken, og alles øjne vendte sig imod de to ender af gaden, hvis man ellers kan give et uregelret rum imellem et halvt hundrede huse, som ejerne havde bygget, hvor det lystede dem, dette navn.

Nu så man Orlandi komme fra bjergsiden, Colonna fra flodsiden, begge ledsaget af deres tilhængere; men i følge overenskomst var ikke en eneste af dem bevæbnet. Anførerne for de to partier var højst forskellige i deres udvortes: Orlandi var, som jeg allerede har fortalt, høj, smækker, brunladen og behændig; Colonna var lav, fø'r, kraftfuld og havde kort og kruset rødt hår og skæg. Begge havde i hånden en olivengren, et symbolsk emblem på den fred, de nu ville slutte, og et poetisk

påfund af mairen. Colonna havde desuden en hvid høne i hånden; den skulle være en erstatning for den høne, som for ti år siden havde givet anledning til fejden. Hønen var levende.

Dette punkt havde man længe diskuteret frem og tilbage om, og det var nær ved, at der af den grund ikke var blevet noget af genforsoningen. Colonna anså det for en stor ydmygelse, at han skulle tilbagelevere denne høne levende, som hans tante havde kastet Orlandis kusine død i øjnene. Men ved hjælp af logikken havde Lucien fået Colonna til at tilbagegive hønen, ligesom han ved hjælp af dialektikken havde fået Orlandi til at tage imod den.

I samme øjeblik, de to fjender lod sig se, begyndte man igen at ringe med alle klokkerne. Da Orlandi og Colonna fik øje på hinanden, gjorde de begge en bevægelse, der tydeligt tilkendegav en gensidig ulyst, men de vedblev dog at gå frem. Lige uden for kirkedøren standsede de omtrent fire skridt fra hinanden. Havde disse to mennesker for tre dage siden mødt hinanden i en afstand af hundrede skridt, så ville den ene af dem ganske sikkert være blevet på pladsen. I fem minutter herskede der ikke alene blandt de to grupper, men tillige i hele den øvrige skare en tavshed, som, trods det, at denne ceremoni havde forsoning til hensigt, ingenlunde havde noget fredeligt ved sig.

Nu tog mairen ordet: "Nu vel, Colonna," sagde han, "De ved jo nok, at det tilkommer Dem at tale."

Colonna gjorde vold på sig og fremførte nogle ord i den korsiske dialekt. Jeg troede at forstå, at han udtrykte sin fortrydelse over i ti år at have været i vendetta med sin gode

nabo Orlandi, og at han tilbød ham i godtgørelse den hvide høne, han holdt i hånden.

Orlandi ventede, indtil hans fjende havde talt ud og svarede med nogle andre korsiske ord, som fra hans side var det løfte, at han ikke ville huske andet end den højtidelige forsoning, som her fandt sted i overværelse af hr. mairen, deres voldgiftsmand hr. Lucien og hr. notaren.

Derpå tav begge.

"Nå, mine herrer," sagde mairen, "jeg tror, man var blevet enige om at give hinanden hånden."

De to fjender lagde instinktivt deres hænder på ryggen. Mairen steg ned fra det trin, hvor han stod, tog først Colonnas hånd, derpå Orlandis og var, efter nogen anstrengelse, som han søgte at skjule for sine undergivne under et smil, så heldig at lægge deres hænder i hinanden.

Notaren benyttede øjeblikket, rejste sig, medens mairen holdt begge hænderne i hinanden, som anstrengte sig for at gøre sig fri, men dog til sidst forholdt sig rolige, og oplæste følgende:

> "I overværelse af mig, Giuseppe-Antonio Sarrola, kongelig notar i Sullacaro i provinsen Sartene, samt hr. mairen, deres pårørende og hele byens befolkning er der på den store plads i byen, lige for kirken, af Gaetano-Orso Orlandi, kaldet Orlandini, og Marco-Vicenzo Colonna, kaldet Schippone, højtideligt taget følgende bestemmelse:
>
> Fra denne dag, den 4. marts 1841, skal den vendetta, som har bestået ti år imellem dem, ophøre. Fra denne dag vil de leve sammen som

> gode venner og naboer, således som deres forældre levede sammen før den ulyksalige omstændighed, som bragte uenighed imellem deres familier og deres venner. Til bekræftelse har de under kirkens porticus underskrevet dette dokument tillige med hr. Polo Arbori, kommunens maire, hr. Lucien de Franchi, voldgiftsmanden, deres pårørende og mig, notaren.
>
> Sullacaro, den 4. marts 1841."

Jeg så med beundring, at notaren ikke med et ord havde omtalt den høne, der satte Colonna i et så ubehageligt forhold til Orlandi. Derfor opklaredes også Colonnas ansigt, medens Orlandis derimod formørkedes. Den sidste holdt hønen i hånden, og det lod til, at han havde stor lyst til at kaste den i øjnene på Colonna. Men et øjekast fra Lucien de Franchi kvalte dette slemme forsæt i fødslen.

Mairen så, at der ingen tid var at give bort; han gik derfor baglæns op ad kirketrinnene, mens han holdt de to hænder sammenføjede og uden et øjeblik at tabe de nylig forsonede af syne. For tillige at undgå en ny strid, som uden tvivl ville opstå, når der skulle underskrives. Da begge de to modstandere ville anse det for en ydmygelse, at den anden underskrev først, tog han pennen, underskrev selv, gav så pennen til Orlandi, som også underskrev og derpå leverede den til Lucien, der brugte samme fredelige udflugt og til sidst gav Colonna den, som anbragte sit kors.

I samme øjeblik begyndte kirkesangen, ligesom man synger Tedeum efter en sejr. Derpå underskrev alle vi andre, uden forskel på rang eller titel, således som den franske adel

hundrede og tre og tyve år tidligere havde underskrevet protesten imod hertugen af Maine.

Dagens tvende helte gik derpå ind i kirken og knælede på begge sider af koret, hver på den plads, som var bestemt for ham.

Jeg så, at Lucien fra dette øjeblik var fuldkommen rolig: Alt var til ende, forsoningen svoret, ikke blot for menneskene, men også for Gud. Den øvrige kirkelige handling blev foretaget, uden at der forefaldt noget, som var værd at omtale.

Da messen var forbi, forlod Orlandi og Colonna kirken med samme ceremoni. Efter mairens opfordring gav de endnu engang hinanden hånden i kirkedøren, hvorpå enhver med følget af venner og slægtninge begav sig til sit hus, som ingen af dem havde betrådt i tre år.

Lucien og jeg vendte tilbage til madame de Franchi, som ventede os med middagsmaden. Jeg mærkede straks, formedelst den forøgede opmærksomhed, man viste mig, at Lucien havde læst mit navn, som jeg havde skrevet på dokumentet, og at dette navn ingenlunde var ham ubekendt.

Om morgenen havde jeg underrettet Lucien om, at jeg havde besluttet at rejse straks efter middagsbordet, da bydende forretninger kaldte mig til Paris, og skønt moder og søn bad mig på det indstændigste om at opholde mig længere hos dem, blev jeg dog ved min beslutning. Lucien bad mig da om tilladelse til at måtte benytte mit tilbud og give mig et brev med til hans broder, og madame de Franchi, som med en antik karakter dog havde en moders ømme hjerte, affordrede mig det løfte, at jeg egenhændigt ville levere hendes søn dette brev. Der var ikke forbundet nogen stor ulejlighed med dette: Louis de

Franchi, komplet pariser som han var, boede i Rue du Helder nr. 7.

Jeg bad om endnu engang at måtte se Luciens værelse, og han førte mig derhen og viste mig alt, hvad der fandtes der.

"Er der nogen ting, De har lyst til," sagde han, "så behag at tage den; den er Deres."

Jeg tog en lille dolk ned, som hang i en mørk krog, hvilket beviste mig, at den ikke havde noget synderligt værd, og da jeg havde set Lucien kaste et nysgerrigt blik på mit jagtbælte, hvis indretning han roste, bad jeg ham modtage det som en erindring, og han havde en så god takt, at han ikke lod mig gentage min anmodning.

I dette øjeblik trådte Griffo ind ad døren. Han kom for at underrette mig om, at min hest var sadlet, og at min vejviser ventede på mig.

Jeg havde også en foræring til Griffo; det var en slags jagtkniv med to små pistoler på begge sider af klingen, og hvis låse var skjult i fæstet. Jeg har aldrig set et menneske blive så sjæleglad, som han blev ved denne foræring.

Jeg gik ned og traf madame de Franchi neden for trappen, hvor hun ventede mig, for at sige mig farvel på det samme sted, hvor hun havde budt mig velkommen. Jeg kyssede hendes hånd; jeg følte en stor ærbødighed for denne så simple og dog så værdige kone.

Lucien ledsagede mig til døren. "Enhver anden dag," sagde han, "ville jeg sadle min hest og ledsage Dem over bjergene, men i dag tør jeg ikke forlade Sullacaro, af frygt for, at én af vore to nye venner skal begå en dumhed."

"Det gør De ret i," sagde jeg. "Hvad mig angår, så er jeg glad ved at have set en ceremoniel der er så sjælden på Korsika som den, jeg har taget del i."

"Ja," svarede han, "De har grund til at glæde Dem, for De har set en ting, som må have bragt vore forfædre til at vende sig i deres grave."

"Jeg forstår Dem; hos dem var deres ord så helligt, at de ikke havde behøvet en notar, for at mægle en forsoning."

"De ville ikke have indgået nogen forsoning."

Han rakte mig hånden.

"Vil De ikke give mig en omfavnelse med til Deres broder?" sagde jeg.

"Meget gerne, hvis det ikke gør Dem for megen ulejlighed."

"Nu vel, så omfavn mig da; jeg kan jo ikke give tilbage, hvad jeg ikke har modtaget."

Vi omfavnede hinanden.

"Skal jeg ikke se Dem engang igen?" spurgte jeg ham.

"Jo, hvis De igen kommer til Korsika."

"Nej, men kom De til Paris."

"Der kommer jeg aldrig," sagde Lucien.

"For ethvert tilfælde vil De finde mit kort på Deres broders kamin. Glem ikke adressen."

"Skulle nogen som helst hændelse bringe mig til fastlandet, så lover jeg Dem, at De skal være den, jeg besøger først."

"Lad det være en aftale."

Han gav mig endnu engang hånden, og derpå forlod vi hinanden, men så længe han endnu kunne se mig i den gade, som gik ned til floden, fulgte han mig med øjnene.

Alt var så temmelig roligt i landsbyen, skønt man endnu kunne bemærke den røre, som følger på store begivenheder, og jeg betragtede enhver dør, jeg kom forbi, da jeg bestandig ventede at få øje på Orlandi, der, forekom det mig, skyldte mig en taksigelse, men endnu ikke havde ladet sig se. Jeg passerede imidlertid forbi det sidste hus og kom ud på åben mark, uden at have set det mindste til ham.

Jeg troede allerede, at han havde glemt mig, og jeg må oprigtig tilstå, at jeg af mit ganske hjerte tilgav Orlandi denne forglemmelse, i betragtning af de mange tanker, der på en sådan dag måtte storme ind på ham; men da jeg kom til skoven ved Viechisani, så jeg et menneske komme ud fra krattet og stille sig midt på vejen, og jeg genkendte øjeblikkelig ham, jeg i min franske utålmodighed og med mine pariser-begreber om det passende allerede sigtede for utaknemmelighed. Jeg bemærkede, at han allerede havde haft tid til at iføre sig det kostume, jeg første gang så ham i i ruinerne ved Vicentello, det vil sige, han havde sin patrontaske på, ved hvilken der var befæstet en pistol, og var bevæbnet med sin flint.

Da jeg var en snes skridt fra ham, tog han hatten i hånden, og jeg gav min hest af sporerne, for ikke at lade ham vente.

"Min herre," sagde han, "jeg har ikke villet lade Dem rejse således fra Sullacaro uden at takke Dem for den ære, De har vist en fattig bonde som mig ved at være hans vitterlighedsvidne, og eftersom jeg dernede hverken var i den bedste stemning eller kunne udtale mig som jeg ville, så er jeg kommet for at vente Dem her."

"Jeg takker Dem," svarede jeg ham, "men De behøvede ikke at have forsømt Deres forretninger for den sags skyld, og æren er

på min side."

"Hvad tænker De på, min herre?" vedblev banditten; "man glemmer ikke således på et øjeblik, hvad man havde været vant til i fire år. Bjergluften er skrækkelig til at begynde med, næsten kvælende – men nu, i disse usle huse venter jeg hvert øjeblik, at taget vil styrte ned på hovedet af mig."

"Men De vil dog vel," svarede jeg, "for fremtiden leve, som De tidligere har været vant til? De ejer jo, efter hvad man har sagt mig, et hus, en mark og et vinbjerg?"

"Det gør jeg rigtig nok, men min søster passede huset, og Luccaerne var der jo for at dyrke min mark og plukke mine rosiner. Vi andre korsikanere arbejder ikke."

"Men hvad bestiller De da?"

"Vi har opsyn med arbejdsfolkene, vi spadserer omkring med vor bøsse på nakken, vi går på jagt."

"Nu vel, min kære Orlandi," sagde jeg og gav ham hånden, "jeg ønsker Dem en heldig jagt; men husk på, at min såvel som Deres ære står i pant for, at De for fremtiden ikke skyder på andet end vilde får, dådyr, vildsvin, fasaner og agerhøns, men aldrig på Marco-Vicenzo Colonna eller på nogen af hans familie."

"Ah, Excellence," svarede Orlandi mig med et udtryk i hans fysiognomi, som jeg aldrig ellers havde set andre steder end på ansigtet af en processyg normanner, "den høne, han gav mig tilbage, var bandsat mager!" og med disse ord sprang han ind i krattet og forsvandt. Jeg fortsatte min rejse, idet jeg tænkte på, om det ikke muligvis kunne blive årsag til et nyt brud imellem Orlandi og Colonna.

Jeg overnattede i Albiteccia, og næste morgen ankom jeg til Ajaccio. Otte dage efter var jeg i Paris.

7

Samme dag, jeg ankom, indfandt jeg mig hos hr. Louis de Franchi. Han var gået ud. Jeg efterlod mit kort tilligemed et par ord, som underrettede ham om, at jeg kom lige fra Sullacaro, og at jeg havde et brev til ham fra hans broder Lucien. Jeg udbad mig, at han ville bestemme, hvad tid jeg kunne træffe ham, da jeg havde lovet hans moder selv at overlevere ham dette brev.

For at føre mig ind i sin herres kabinet, hvor jeg skulle skrive denne billet, lod tjeneren mig passere spisestuen og salen. Jeg kastede blikket omkring mig med en nysgerrighed, man nok kan begribe, og jeg genkendte den samme smag, jeg havde bemærket i Sullacaro, men den var forhøjet ved hele den parisiske elegance. Hr. Louis de Franchi havde en meget smuk ungkarlebolig.

Da jeg næste morgen klædte mig på, det vil sige henved kl. 11, meldte min tjener mig hr. de Franchi. Jeg befalede, at man skulle føre ham ind i salen, give ham dagens aviser og sige ham, at jeg om et øjeblik skulle være til hans tjeneste.

Fem minutter efter trådte jeg ind i salen. Ved den støj, jeg gjorde, løftede hr. de Franchi, som læste i en avis, hovedet i vejret. Jeg blev ganske forbavset over, i hvilken grad han lignede sin broder. Han rejste sig.

"Min herre," sagde han til mig, "jeg ville knap tro min egen lykke, da jeg læste den lille billet, min tjener leverede mig i går, efter at jeg var kommet hjem. Jeg lod ham en halv snes gange beskrive mig Deres person, for at forsikre mig om, at den lignede Deres portrætter; jeg er nu kommet til Dem i min dobbelte utålmodighed, såvel for at takke Dem, som for at høre

nyt fra min familie; men jeg har rigtignok ikke taget uret på råd med og er bange for, at jeg er kommet for tidligt."

"Undskyld, at jeg ikke straks besvarede Deres høflighed, men jeg må tilstå Dem, min herre, at når jeg betragter Dem, så må jeg virkelig gøre det spørgsmål, om det er hr. Louis de Franchi eller hr. Lucien de Franchi, jeg har den ære at tale med."

"Ja, ikke sandt, ligheden er stor," sagde han med et smil, "og da jeg endnu var i Sullacaro, var der næsten ingen uden min broder og jeg, som ikke tog fejl af os; havde han imidlertid ikke siden min afrejse forjaget sine korsikanske vaner, så må De have set ham i et kostume, der gør nogen forskel imellem os."

"Men tilfældet ville netop, at han, da jeg forlod ham, var, med undtagelse af de hvide pantalons, som endnu ikke er i brug i Paris, klædt aldeles som De; deraf følger, at jeg ikke engang har denne forskellighed i klædedragten, som De taler om, for derved at kunne skelne imellem Dem og ham. Men jeg kan nok begribe," vedblev jeg, idet jeg tog brevet ud af min portefølje, "at De længes efter at få efterretninger fra Deres familie; her er brevet, som jeg ville have ladet blive hos Dem i går, hvis jeg ikke udtrykkeligt havde lovet madame de Franchi selv at levere det i Deres egne hænder."

"Var alle friske og vel, da De forlod dem?"

"Ja, men de var noget urolige."

"For min skyld?"

"Ja. Men læs dog brevet; jeg beder Dem."

"De tillader mig det?"

"Naturligvis!"

Hr. de Franchi åbnede brevet, medens jeg tog cigarerne frem. Men jeg holdt dog øje med ham, medens han hurtigt

gennemløb broderens brev. Af og til smilede han, idet han sagde som for sig selv: "Den kære Louis! – Den gode moder! – Ja ja – jeg kan nok begribe det."

Jeg var endnu ganske forundret over denne sjældne lighed; imidlertid lagde jeg dog mærke til, at han, hvad Lucien havde sagt mig, havde en hvidere ansigtsfarve og en renere udtale af det franske.

"Nu vel!" sagde jeg, da han var færdig, og bød ham en cigar, som han tændte ved min, "nu har De selv set det; jeg sagde Dem, at Deres familie var urolig, men jeg ser med fornøjelse, at den ingen grund havde til det."

"Nogen var der dog," svarede han sørgmodigt; "jeg har ikke været syg, det er sandt, men jeg har haft en stor sorg, og den forøgedes ved tanken om, at mens jeg led her, måtte min broder også lide dernede."

"Hr. Lucien har allerede fortalt mig, hvad De der siger; men jeg skal ikke nægte, at for at tro, at en så ualmindelig ting var sandhed og ikke blot en indbildning hos ham, måtte der intet mindre til end det bevis, jeg har fået i dette øjeblik; De er altså selv overbevist om, min herre, at det ildebefindende, Deres broder følte dernede, var en følge af den smerte, De følte her?"

"Ja, det er jeg fuldkommen overbevist om."

"Da Deres bekræftende svar ikke kan andet end vække dobbelt interesse hos mig for, hvad der måtte hændes Dem, så tillad mig at spørge Dem – af deltagelse, ikke af nysgerrighed – om den sorg, De talte om, er gået over, og om De har fået trøst."

"De ved nok, min herre," svarede han, "at selv den stærkeste sorg tager af med tiden, og hvis ikke noget tilfælde skulle forgifte såret i mit hjerte, så vil det vel bløde endnu en stund,

men derpå læges. I forventning deraf beder jeg Dem endnu engang at modtage min tak og tillade mig tid efter anden at besøge Dem, for at tale om Sullacaro."

"Det skal være mig den største fornøjelse" svarede jeg; "men hvorfor fortsætter vi ikke straks en samtale, der er mig lige så behagelig som Dem? Se, der kommer min tjener, for at melde mig, at frokostbordet er dækket, gør mig den fornøjelse at spise en kotelet med, så kan vi tale sammen så meget vi lyster."

"Det er mig ikke muligt, og det gør mig meget ondt; men jeg fik i går et brev fra seglbevareren, som bad mig om at være i Justitsministeriet kl. 12, og De indser nok, at en stakkels lille advokat som jeg ikke kan lade en så fornem mand vente."

"Han har uden tvivl ladet Dem kalde i anledning af sagen imellem Orlandi og Colonna."

"Det formoder jeg, og da min broder underretter mig om, at fejden er endt ..."

"I overværelse af en notar; jeg kan fortælle Dem, hvorledes det hele er gået til, jeg har selv underskrevet som vitterlighedsvidne for Orlandi."

"Ja, min broder skriver et par ord om det. Men nu mangler den nogle minutter i tolv," sagde han, idet han tog uret op, "jeg vil straks underrette seglbevareren om, at min broder har opfyldt, hvad jeg har lovet."

"Og det samvittighedsfuldt, det kan jeg svare for."

"Den kære Lucien! Jeg vidste nok, han gjorde det, selv om det strider imod hans følelser."

"Ja, og De må være ham forbunden for det, for det har kostet ham megen umage, det kan jeg forsikre Dem."

"Det må vi tale om en anden gang, for De vil nok kunne føle, at det må være en stor glæde for mig med sjælens øjne at gense min moder, min broder, mit fødeland. Vil De derfor sige mig, når det måtte være Dem belejligt ..."

"Det er mig for øjeblikket temmelig vanskeligt at bestemme det. I de første dage efter min hjemkomst må jeg stryge en del omkring. Men sig mig, hvor jeg kan træffe Dem."

"Hør, er det ikke midfaste i morgen?" spurgte han.

"Jo – og?"

"Besøger De maskeraden på Operaen?"

"Ja og nej. Ja, hvis De spørger mig om det, for at møde mig der; nej, hvis jeg ikke har nogen grund til at gå derhen."

"Jeg må derhen, jeg er nødt til at gå derhen."

"Ah! ja så," sagde jeg og smilede, "jeg ser nok, som De for lidt siden sagde, at tiden dæmper den heftigste sorg, og at Deres hjertes sår vil læges."

"De tager fejl, jeg går sandsynligvis blot derhen for at hente nye bekymringer."

"Så skal De ikke gå derhen."

"Ih, min Gud! Kan man da gøre hvad man vil i denne verden? Jeg driver derhen imod min vilje, jeg går, hvor skæbnen vil have mig hen. Det var bedre, at jeg ikke gik derhen, det ved jeg nok, og alligevel går jeg."

"Altså i morgen på Operaen?"

"Ja."

"Hvad tid?"

"Klokken halv et, hvis De vil være så god."

"Hvor træffes vi?"

"I foyeren. Klokken et har jeg et møde med én foran uret."

"Så bliver det sådan."

Vi gav hinanden hånden, og han forlod mig. Klokken var på slaget tolv. Jeg tilbragte hele eftermiddagen og den næste dag med den uundgåelige løben og renden, et menneske er nødt til, når han har været bortrejst i otte måneder. Klokken halv et var jeg på det bestemte sted.

Jeg måtte vente lidt på Louis; han var i gangene fulgt efter en maske, som han troede at kende, men masken var blevet borte i sværmen, og han havde ikke kunnet finde den igen. Jeg ville nu tale med ham om Korsika, men han var alt for adspredt til at kunne skænke et så alvorligt emne sin opmærksomhed, og hans øjne var hele tiden fæstede på uret. Pludselig forlod han mig, idet han udbrød: "Ah! Der er min violbuket." Han trængte sig igennem menneskemassen for at komme hen til en dame, som havde en uhyre violbuket i hånden. Da der til alt held for de spadserende var alle slags buketter i foyeren, så blev jeg selv tiltalt af en kameliabuket, der ønskede mig til lykke med min tilbagekomst til Paris. Efter kameliabuketten kom en rosenbuket, efter den en af heliotroper. Jeg havde allerede med den femte buket at gøre, da jeg mødte D***.

"Ah! Er De der, min kære," sagde han; "velkommen, for De kommer som De var kaldet; man spiser hos mig i aften" – han nævnte mig en tre-fire af vore fælles venner – "og vi gør regning på Dem."

"Tusind tak, min kære," svarede jeg, "men hvor megen lyst jeg end har til at tage imod Deres invitation, så er det mig dog ikke muligt, for jeg er her med en anden."

"Enhver har lov til af bringe én med; der er sørget for, at der på bordet er seks vandkarafler, som blot er til at holde

buketterne friske i."

"Der tager De fejl, min kære, jeg har ingen buket til at sætte i Deres karafler; jeg er her med en god ven."

"Nu vel! De kender jo nok ordsproget: vore venners venner ..."

"Det er et ungt menneske, som De ikke kender."

"Nå, så kunne vi jo gøre bekendtskab."

"Jeg skal underrette ham om denne behagelige invitation."

"Gør det, og skulle han undslå sig, så tag ham med magt."

"Jeg skal gøre, hvad jeg kan, det lover jeg Dem. Hvad tid går man til bords?"

"Klokken 3; men da vi ikke står fra bordet før klokken 6, så har De tiden for Dem."

"Det er godt."

En buket af myosotis, som måske havde hørt slutningen af vor samtale, tog D*** ved armen og gik bort med ham. Nogle øjeblikke derefter traf jeg igen Louis, som formodentlig allerede var blevet færdig med sin violbuket. Da min domino ikke havde synderlig ånd, lod jeg den indlade sig med en af mine venner og tog Louis under armen.

"Nå, har De fået at vide, hvad De ville vide?" spurgte jeg.

"O, min Gud! ja. De ved nok, at man på et maskebal ikke siger Dem andet, end hvad man burde lade Dem være uvidende om."

"Min stakkels ven ..." sagde jeg. "Bliv ikke vred, fordi jeg kalder Dem således; men det forekommer mig, som om jeg har kendt Dem lige fra det øjeblik, jeg lærte Deres broder at kende. – Altså, De er ulykkelig, ikke sandt? – Men hvad er det da?"

"Å, ingen ting, der er værd at gentage."

Da jeg så, det skulle være en hemmelighed, så tav jeg. Vi spadserede nogle gange frem og tilbage, jeg aldeles ligegyldig,

da jeg ikke ventede nogen, hvorimod han havde et øje på hver finger og mønstrede enhver domino, der kom forbi os.

"Hør," sagde jeg, "ved De, hvad De skal gøre?"

Han fo'r sammen som et menneske, man pludselig vækker af hans bekymringer.

"Jeg! – Nej! – Hvad siger De? Om forladelse ..."

"Jeg foreslår Dem en adspredelse, som De synes at trænge til."

"Hvilken?"

"Kom og spis med mig hos en god ven."

"Nej, ellers tak, jeg ville være en alt for kedelig gæst."

"Å hvad! Man fører en lystig diskussion, det vil bringe Dem i en munter stemning."

"Desuden er jeg jo ikke inviteret."

"Der tager De fejl: De *er* inviteret."

"Det er meget høfligt af Deres Amphitryo, men jeg føler mig, på min ære, ikke værdig til det."

I dette øjeblik stødte vi på D***, som syntes at have meget travlt med sin myosotisbuket. Imidlertid så han mig dog.

"Nu vel!" sagde han; "det er en aftale, ikke sandt? Altså klokken 3."

"Det er langt fra at være en aftale, kære ven; jeg kan ikke være med."

"Så gå Fanden i vold!" svarede han og gik videre.

"Hvem er denne herre?" spurgte Louis mig, formodentlig for at sige noget.

"Det er D***, en af mine venner, en mand med megen ånd."

"Hr. D***!" udbrød Louis; "hr. D***! Kender *De* ham?"

"Det skulle jeg tro; jeg har i henved tre år stået i et meget venskabeligt forhold til ham."

"Var det hos ham, De skulle spise i aften?"

"Ja, netop."

"Det var altså der, De var så god at ville tage mig med?"

"Ja."

"Det er en anden sag, så tager jeg med største fornøjelse mod Deres tilbud."

"Det lader til, det kostede Dem overvindelse?"

"Jeg burde måske ikke gå derhen," sagde Louis med et sørgmodigt smil, "men De husker, hvad jeg sagde Dem i forgårs: man går ikke, hvor man skulle gå, men går, hvor skæbnen driver os hen; et bevis på dette er, at jeg havde gjort bedre i ikke at komme her i aften."

I dette øjeblik traf vi igen D***.

"Kære ven," sagde jeg, "jeg har taget en anden beslutning."

"De er altså med?"

"Ja."

"Bravo! Men jeg må imidlertid underrette Dem om en ting."

"Og det er?"

"Det er, at enhver, der tager del i denne souper, også må være med i overmorgen."

"I følge hvilken lov?"

"Ifølge et væddemål, som Chateau-Renaud har indgået."

Jeg mærkede en skælvende bevægelse hos Louis, som holdt mig under armen. Jeg så på ham, men skønt han var blevet mere bleg, end han var for et øjeblik siden, sås der dog ikke nogen bevægelse på hans ansigt.

"Hvad er det for et væddemål?" spurgte jeg.

"Å, det vil blive for langt at fortælle her. Desuden er en anden person interesseret i dette væddemål, og det kunne let tabes,

hvis vedkommende hørte tale om det."

"Altså klokken 3."

"Klokken 3."

Vi skiltes igen fra hinanden, og da jeg gik forbi uret, kastede jeg et blik på det. Den var fem minutter over halv tre.

"Kender De denne hr. Chateau-Renaud?" spurgte Louis mig, idet han forgæves søgte at skjule en stærk indre bevægelse.

"Blot af anseelse, jeg har mødt ham nogle gange i selskab."

"Det er altså ikke en af Deres venner?"

"Ikke engang så meget som et simpelt bekendtskab."

"Desto bedre," sagde Louis.

"Af hvad grund?"

"Å, det var ingen ting."

"Men kender De ham selv?"

"Ikke just direkte."

Trods dette undvigende svar kunne jeg nok mærke, at der imellem hr. de Franchi og hr. Chateau-Renaud måtte være et af disse hemmelighedsfulde forhold, som drejer sig om et fruentimmer. En instinktiv følelse sagde mig, at det ville være bedst for min ledsager, at vi gik hver til sit.

"Hør, hr. de Franchi," sagde jeg, "vil De følge mit råd?"

"I hvad henseende?"

"Lad os blive borte fra souperen hos D***."

"Hvorfor det? Venter han os ikke, eller rettere sagt har De ikke erklæret ham, at De ville bringe en gæst med?"

"Jo, men det er ikke af den grund."

"Af hvad grund da?"

"Fordi jeg ganske enkelt tror, at det er bedre, vi ikke går derhen."

"Men har De da ingen særlig grund for denne forandring af Deres beslutning? For et øjeblik siden ville De jo endelig have mig derhen, hvor mange indvendinger jeg end gjorde."

"Vi kunne komme til at træffe sammen med hr. Chateau-Renaud."

"Det var jo rart, man siger, han skal være meget elskværdig, og det vil glæde mig særdeles at gøre hans nøjere bekendtskab."

"Nu vel!" svarede jeg, "så lad os da gå derhen, siden De ønsker det."

Vi gik ned, for at tage vore kapper på. D*** boede tæt ved Operaen; det vil være godt, tænkte jeg, at den friske luft en smule beroliger min ledsagers ånd. Jeg foreslog ham derfor at gå derhen, og det havde han ikke noget imod. I salen fandt jeg flere af mine venner fra operafoyeren, foruden, hvad jeg havde ventet, et par demaskerede dominoer, som holdt deres buketter i hånden for at kunne sætte dem i karaflerne.

Jeg præsenterede hr. Louis de Franchi for de tilstedeværende, som modtog ham med den største høflighed. Ti minutter efter kom også D*** sammen med myosotisbuketten, der demaskerede sig med en ligegyldighed og en utvungenhed, som røbede, at hun var smuk og vant til sådanne partier. Jeg præsenterede hr. de Franchi for D***.

"Nu da man er færdig med præsentationen," sagde D***, "så mener jeg, vi gå til bords."

"Alle er præsenteret," svarede Dujarrier, "men alle gæsterne er endnu ikke kommet."

"Hvem mangler da?"

"Chateau-Renaud."

"Ah! Det er sandt, er der ikke indgået et væddemål?" spurgte V***.

"Jo, om en souper på tolv kuverter, at han ikke medbringer en vis dame, som han bar forpligtet sig til at bringe med."

"Og hvem er denne dame," spurgte myosotisbuketten, "der er så vild, at man indgår sådanne væddemål om hende?"

Jeg betragtede de Franchi: han var tilsyneladende rolig, men dødbleg.

"Oprigtig talt," svarede D***, "så tror jeg ikke, det vil være nogen stor indiskretion at sige Dem hendes navn, så meget mere, som De rimeligvis ikke kender hende. Det er –"

Louis lagde sin hånd på D***'s arm.

"Min herre," sagde han til ham, "for vort nye bekendtskabs skyld, gør mig en tjeneste."

"Hvilken, min herre?"

"Ikke at navngive den dame, som skulle komme med hr. Chateau-Renaud; De ved, hun er gift."

"Ja, men hendes mand er i Smyrna, i Indien eller Mexico, jeg ved ikke hvor. Når manden er så langt borte, så ved De nok, at det er, som om man ikke havde nogen."

"Hendes mand kommer igen om føje tid, jeg kender ham, det er en brav mand, og jeg ville gerne, om det var muligt, fritage ham for den sorg, ved sin tilbagekomst at få at vide, at hans kone har begået en sådan uforsigtighed."

"I så tilfælde må jeg bede Dem om forladelse min herre," sagde D***. "Jeg vidste ikke, at De kendte denne dame; jeg var ikke engang vis på, at hun var gift; men siden De kender hende, siden De kender hendes mand ..."

"Jeg kender dem begge."

"Så vil vi iagttage den største diskretion. Mine herrer og damer, hvad enten hr. Chateau-Renaud kommer eller ikke kommer, hvad enten han kommer ene eller med en anden, hvad enten han taber eller vinder sit væddemål, så beder jeg Dem om at lade dette være en hemmelighed."

Det lovede alle med én mund, sandsynligvis ikke af nogen dyb følelse for den selskabelige velanstændighed, men fordi man var meget sulten og følgelig længtes efter at komme til bords.

"Jeg takker Dem, min herre," sagde de Franchi til D***, idet han rakte ham hånden, "De har handlet som en brav mand."

Man begav sig til spisesalen, og alle tog plads. To kuverter stod ledige, nemlig Chateau-Renauds og den dames, han skulle bringe med. Tjeneren ville tage dem bort.

"Nej, lad det stå," sagde herren i huset; "vi må vente på Chateau-Renaud til klokken 4; så kan du tage dem bort; når klokken er slået fire, så har han tabt."

Jeg holdt øje med hr. de Franchi, jeg så, at han kastede et blik på uret; klokken var ti minutter over halv fire.

"Går det rigtigt?" spurgte Louis i en ligegyldig tone.

"Det kommer ikke mig ved," svarede D*** leende; "det må være Chateau-Renauds sag; jeg har stillet mit ur efter hans, for at han ikke skal beklage sig over, at der er sket ham uret."

"Lad os, for Guds skyld, mine herrer," sagde myosotisbuketten; "ikke længere tale om dem, samtalen vil ellers blive alt for symbolsk og fuld af allegorier og gåder, som er til at kede sig ihjel over."

"Det har De ret i," svarede V***; "der er såmænd fruentimmer nok, man kan tale om, og som ikke vil noget hellere, end at man

skal tale om dem."

"Så lad det da være deres skål," sagde D***.

Man fyldte glassene med afkølet champagne. Hver gæst havde en flaske foran sig. Jeg lagde mærke til, at Louis knap berørte sine læber med glasset.

"Drik dog," sagde jeg til ham, "De ser jo nok, at han ikke kommer."

"Den er endnu ikke mere end kvart i fire. Når klokken er slået fire, skal jeg, det lover jeg Dem, indhente enhver af gæsterne, hvor langt jeg end er bagud."

"Nå ja, for mig gerne."

Mens vi vekslede disse ord med sagte stemme, blev samtalen almindelig og støjende; tid efter anden kastede D*** og Louis øjnene på uret, som vedblev at gå sin uforanderlige gang, til trods for den utålmodighed, de fulgte dets viser med.

Da klokken manglede fem minutter i fire, betragtede jeg Louis. "Deres skål!" sagde jeg til ham. Han tog sit glas og satte det smilende til læberne. Men han havde endnu ikke drukket det halve, førend der blev trukket stærkt i klokkestrengen. Jeg troede ikke, at han kunne blive blegere end han var, men jeg tog fejl.

"Der er han!" sagde han.

"Ja, men måske er hun ikke med."

"Det vil vi nu få at se."

Dette slag med klokken havde vakt alles opmærksomhed, og den dybeste tavshed trådte i stedet for den støjende konversation, som fandt sted ved bordet. Man hørte derpå ligesom en trætte i forværelset. D*** rejste sig fra bordet og gik hen for at lukke døren op.

"Jeg har kendt hendes stemme," sagde Louis til mig, idet han greb min hånd, som han trykkede stærkt.

"Mod, mod! vær en mand!" svarede jeg. "Kommer hun, for at tage del i en souper hos en mand, hun ikke kender, og i selskab med mennesker, som ligeledes er hende ubekendte, så er det indlysende, at hun er et usædeligt fruentimmer, og et sådant fortjener ikke en brav mands kærlighed."

"Men jeg beder Dem, madame," sagde D*** i forværelset, "træd dog inden for, jeg forsikrer Dem, det er lutter gode venner."

"Men kom dog ind, min kære Emilie," sagde hr. Chateau-Renaud; "du behøver ikke at tage masken af, hvis du ikke selv vil."

"Den usling!" mumlede Louis.

I dette øjeblik kom en dame ind, mere trukket end ført af D***, der troede at gøre sin skyldighed som vært, og af Chateau-Renaud.

"Den mangler endnu tre minutter i fire," sagde Chateau-Renaud sagte til D***.

"Meget rigtigt, min kære, De har vundet."

"Endnu ikke, min herre," sagde den ubekendte dame, idet hun henvendte sig til Chateau-Renaud og rejste hovedet stolt i vejret, "for nu forstår jeg Deres påtrængenhed; De har væddet om, at De ville bringe mig med til denne souper, ikke sandt?"

Chateau-Renaud tav. Hun henvendte sig nu til D***.

"Eftersom dette menneske ikke vil svare mig, så må jeg bede Dem, min herre, om at gøre det," sagde hun: "Har hr. Chateau-Renaud ikke indgået et væddemål om, at han skulle bringe mig med til denne souper hos Dem?"

"Jeg kan ikke nægte, madame, at hr. Chateau Renaud har ladet mig nære dette håb."

"Nu vel, hr. Chateau-Renaud har tabt, for jeg vidste ikke, hvor han førte mig hen, og troede, at jeg skulle spise hos en af mine veninder; da jeg altså ikke er kommet godvilligt, så er det ganske i sin orden, synes det mig, at hr. Chateau-Renaud taber væddemålet."

"Men siden De nu engang er kommet her, kære Emilie," sagde Chateau-Renaud, "så bliver De her, ikke sandt? Her er et muntert selskab af herrer og damer."

"Siden jeg nu er kommet her," svarede den ubekendte, "så vil jeg takke den herre, der synes at være vært her, for hans gode modtagelse; men da jeg uheldigvis ikke kan modtage hans høflige indbydelse, så vil jeg bede hr. de Franchi om at give mig sin arm og ledsage mig hjem."

Med et spring var Louis de Franchi imellem Chateau-Renaud og den ubekendte.

"Jeg må gøre Dem opmærksom på, madame," sagde Chateau-Renaud og bed tænderne sammen af harme, "at jeg har bragt Dem herhen, og at det følgelig tilkommer mig at ledsage Dem hjem."

"Mine herrer," sagde den ubekendte, "De er fem mænd her; jeg giver mig under Deres æres bevogtning og håber, at De ikke vil tillade hr. Chateau-Renaud at bruge vold imod mig."

Chateau-Renaud gjorde en bevægelse; vi rejste os alle fra bordet.

"Godt, madame," sagde han, "De har Deres egen vilje, jeg ved, hvem jeg har at holde mig til."

"Hvis det er mig, min herre," sagde Louis de Franchi med en værdighed, jeg ikke kan beskrive, "så vil De kunne træffe mig i morgen den hele dag i Rue du Helder nummer syv."

"Det er godt, min herre. Det er muligt, at jeg ikke selv kan have den ære at fremstille mig for Dem, men jeg håber, at De i mit sted vil tage imod et par af mine venner."

"Det manglede blot," sagde Louis de Franchi, "at De skulle bestemme et sådant møde i en dames påhør. Kom, madame," vedblev han og bød den ubekendte sin arm, "vær overbevist om, at jeg er Dem hjerteligt forbunden for den ære, De viser mig."

Begge forlod værelset, hvor der herskede en dyb tavshed.

"Nu vel, mine herrer, hvad er så det hele?" sagde Chateau-Renaud, da døren var lukket; "jeg har tabt, det er alt. I overmorgen aften hos *Frères Provenceaux*, så mange vi er her."

Han satte sig på en af de tomme stole og rakte sit glas hen til D***, som straks fyldte det. Men trods hr. Chateau-Renauds støjende munterhed var resten af denne souper dog temmelig kedelig.

8

Næste morgen, eller rettere sagt samme dag, var jeg klokken ti uden for hr. Louis de Franchis dør. Da jeg gik op ad trappen, mødte jeg to unge mennesker, som kom ned ad den. Den ene var tydeligvis en civilist, den anden, som var dekoreret med Æreslegionen, lod til at være militær, skønt han var civil. Jeg tvivlede ikke på, at disse to herrer kom fra Louis de Franchi, og jeg fulgte dem med øjnene, til de var kommet ned ad trappen, hvorpå jeg gik videre og ringede på. En tjener lukkede op for mig; hans herre var i sit kabinet. Da han gik ind for at melde mig, sad Louis og skrev. Han vendte sig om.

"Denne billet," sagde han, idet han rullede den sammen og kastede den i ilden, "var netop til Dem; jeg ville bede Dem om at komme op til mig. – Det er godt, Joseph, jeg er ikke hjemme for nogen."

Tjeneren gik.

"Har De ikke mødt to herrer på trappen?" vedblev Louis, idet han trak en lænestol frem.

"Jo. Den ene af dem havde en orden."

"Ganske rigtigt."

"Jeg tænkte nok, de kom fra Dem."

"Det tog De ikke fejl i."

"Kom de på hr. Chateau-Renauds vegne?"

"De er hans sekundanter."

"For Fanden, han har taget sagen alvorligt, som det lader til."

"Han kunne ikke godt gøre andet, det må De indrømme," svarede Louis.

"Og de kom for ..."

"At bede mig om at sende to af mine venner til dem, for at de med dem kunne lave en aftale; jeg tænkte straks på Dem."

"Det er mig en stor ære, at De tænkte på mig; men jeg kan ikke gå alene hen til dem."

"Jeg har anmodet en af mine venner, baron Giordano Martelli, om at spise frokost hos mig. Klokken elleve vil han være her. Vi spiser sammen, og klokken tolv vil De være så god at begive Dem hen til disse herrer, som har lovet at ville blive hjemme til klokken tre. Her er deres navne og adresser."

Louis gav mig to kort. Den ene af dem var vicomte René de Chateaugrand, den anden hr. Adrian de Voissy. Den første boede i Rue de la Paix nr. 12; den anden, som, hvad jeg havde formodet, hørte til armeen og var løjtnant ved de afrikanske jægere, boede i Rue de Lille nr. 29.

Jeg vendte kortene frem og tilbage i hånden.

"Nå, er der noget, der foruroliger Dem?" spurgte Louis.

"Jeg ønsker, at De vil sige mig rent ud, om De anser denne sag for alvorlig. De vil indse, at hele vort forhold må rette sig efter det."

"For meget alvorlig! For øvrigt så hørte De formodentlig, at jeg stillede mig til hr. Chateau-Renauds disposition, og han har nu sendt mig sine sekundanter. Jeg må følgelig overlade alt til ham."

"Ja, det er i sin orden, men ..."

"Sig rent ud, hvad De mener," sagde Louis smilende.

"Men man må dog vide, hvorfor De slås. Man kan dog ikke stå og se på, at to mennesker skærer halsen over på hinanden, uden at man i det mindste er underrettet om hvad der har

foranlediget duellen. De ved nok, at sekundanternes stilling er langt mere alvorlig end selve duellanternes."

"Vel, jeg skal med et par ord sige Dem årsagen til dette klammeri. Da jeg ankom til Paris, blev jeg af en af mine venner, en fregatkaptajn, præsenteret for hans kone. Hun var ung, hun var smuk, hun gjorde et så dybt indtryk på mig, at jeg, af frygt for at blive forelsket, så lidt som muligt benyttede mig af den frihed, man havde tilstået mig, til at komme og gå når jeg ville. Min ven beklagede sig over min ligegyldighed; da tilstod jeg ham rent ud, at hans kone var alt for elskværdig til, at jeg ville vove at besøge hende for ofte. Han smilede, gav mig hånden og forlangte, at jeg skulle spise til middag hos ham samme dag."

'Min kære Louis,' sagde han til mig, da desserten kom på bordet, 'om tre uger rejser jeg til Mexico; jeg bliver borte i det mindste i tre måneder, måske i seks, måske endnu længere. Vi sømænd ved undertiden, hvornår vi skal rejse, men aldrig, hvornår vi kommer hjem. Jeg anbefaler Dem Emilie i min fraværelse. Emilie, jeg beder dig behandle Louis de Franchi som din broder.'

Den unge kone svarede med at række mig hånden. Jeg blev højst forbavset, jeg vidste ikke hvad jeg skulle svare, og jeg må vist være forekommet min tilkommende søster meget flov. Tre uger efter rejste min ven.

I disse tre uger måtte jeg, efter hans forlangende, i det mindste én gang om ugen spise hos ham. Emilie blev tilbage hos sin moder. Jeg behøver vel ikke at sige Dem, at hendes mands tillid havde gjort hende hellig for mig, og at jeg, skønt jeg elskede hende mere, end en broder burde, dog betragtede hende som en søster.

Der forløb seks måneder. Emilie boede sammen med sin moder, og hendes mand havde derfor forlangt af hende, at hun skulle vedblive med at se fremmede hos sig. Min stakkels ven var ikke så bange for noget, som for at man skulle tro, han var jaloux; sagen var, at han tilbad Emilie og fuldkommen stolede på hende.

Emilie vedblev altså at modtage besøg. For øvrigt var det kun fortrolige venner, og hendes moders nærværelse berøvede slette mennesker ethvert påskud til bagvaskelse. Det faldt derfor ingen ind at sige et eneste ord, som kunne sætte en plet på hendes rygte.

Det er omtrent tre måneder siden, at hr. Chateau-Renaud lod sig præsentere. Tror De på anelser? – Jeg skælvede, da jeg så ham; han talte ikke et ord til mig, han opførte sig som en verdensmand må opføre sig i en salon, og alligevel hadede jeg ham, da han forlod den. Hvorfor! Jeg ved det ikke selv, eller rettere sagt, jeg havde lagt mærke til, at Emilie havde gjort samme indtryk på ham som på mig, da jeg første gang så hende.

Hvad Emilie angik, så forekom det mig, at han havde modtaget ham med et koketteri, hun ikke var vant til. Jeg tog uden tvivl fejl, men, som jeg har sagt Dem, mit hjerte havde ikke ophørt at elske Emilie, og jeg var skinsyg.

Ved den sidste soiré holdt jeg derfor hele tiden øje med Chateau-Renaud; det er muligt, at han lagde mærke til, at jeg fulgte ham med øjnene, og det forekom mig, at han, idet han med dæmpet røst talte til Emilie, søgte at gøre mig latterlig.

Hvis jeg blot havde hørt mit hjertes stemme, så havde jeg denne aften under et eller andet påskud yppet klammeri, for at

komme til at slås med ham; men jeg beherskede mig, idet jeg indså, at en sådan opførsel ville være tåbelig.

Nå, kort sagt, enhver fredag var fra den tid en tortur for mig. Hr. Chateau-Renaud er en komplet verdensmand, en modeherre, en løve; jeg erkendte i mange forhold hans overlegenhed, men jeg syntes dog, at Emilie skattede ham højere, end han fortjente.

Det varede ikke længe, så forekom det mig, at jeg ikke var den eneste, som lagde mærke til, hvilket fortrin Emilie gav hr. Chateau-Renaud, og dette fortrin blev til sidst så iøjnefaldende, at Giordano, der ligesom jeg var en stadig gæst der i huset, en dag talte til mig om det.

Jeg vidste nu, hvad jeg havde at gøre; jeg besluttede at tale med Emilie om det, da jeg endnu nærede den overbevisning, at det blot var uforsigtighed fra hendes side, og at jeg blot behøvede at åbne hende øjnene for hendes egen opførsel, for at få hende til at forandre dette forhold, der udsatte hende for at blive anset for letsindig.

Men til min store forundring gav hun mine bemærkninger en spøgefuld vending og sagde mig, at jeg var en nar, og at alle de, som havde de samme ideer, var lige så tossede. Jeg var påstående, men Emilie svarede mig, at hun i en sådan sag ikke kunne holde sig til min anskuelse, da enhver forelsket nødvendigvis måtte være en partisk dommer.

Jeg var ganske forbavset; hendes mand havde sagt hende alt. De indser, at min rolle, nu jeg blev betragtet som en ulykkelig og skinsyg elsker, måtte blive latterlig og næsten utålelig; jeg kom derfor ikke mere til Emilie.

Men jeg skaffede mig ikke desto mindre efterretninger om hende; jeg vidste ikke desto mindre hvad hun foretog sig, og jeg var ulykkelig, for man begyndte at lægge mærke til, at hr. Chateau-Renaud uafladeligt var hos Emilie, og man talte ganske højt om det.

Jeg besluttede at skrive til hende, og jeg gjorde det med al den mådeholdenhed, der var mig mulig. Jeg bad hende på det indstændigste for hendes æres skyld, som var kompromitteret, for hendes fraværende mands skyld og fordi jeg havde den største tillid til hende, at hun på det strengeste ville våge over sit forhold; hun svarede mig ikke. Men hvad skal man sige! Kærlighed er uafhængig af viljen: den stakkels skabning elskede, og da hun elskede, så var hun blind eller ville rettere sagt være det.

Nogen tid efter hørte jeg folk tale ganske højt om, at Emilie var hr. Chateau-Renauds maitresse. Jeg kan ikke beskrive Dem, hvad jeg led. Det var dengang, min stakkels broder følte indtrykket af min smerte.

Der hengik imidlertid en halv snes dage, og i det tidsrum ankom De hertil. Samme dag, De indfandt Dem hos mig, havde jeg modtaget et anonymt brev. Dette brev var fra en ubekendt dame, som ville møde mig på operaballet; hun ville meddele mig nogle efterretninger om en dame af mit bekendtskab, men ville ikke sige mig mere end hendes fornavn. Det var *Emilie*. Jeg kunne kende hende på en violbuket. Jeg sagde Dem, at jeg ikke burde gå på dette bal; men jeg gentager det, skæbnen drev mig derhen.

Jeg kom; jeg fandt min domino på det bestemte klokkeslæt og sted. Jeg fik nu bekræftelse på, hvad man allerede havde sagt

mig, at hr. Chateau-Renaud var Emilies elsker, og da jeg tvivlede om det, eller rettere sagt lod som jeg tvivlede, meddelte hun mig som et bevis, at hr. Chateau-Renaud havde væddet om, at han ville bringe sin nye maitresse med sig til en souper hos hr. D***

De kendte nu tilfældigvis hr. D***, De blev inviteret til denne souper, De kunne tage en god ven med, De foreslog mig at ledsage Dem derhen, jeg tog imod det. Resten ved De. – Kan jeg nu andet end afvente og antage de forslag, man vil gøre mig?"

Der var intet at svare til dette; jeg kunne ikke sige ham imod.

"Men," svarede jeg efter et øjebliks forløb med en følelse af frygt, "jeg tror at erindre – men jeg vil håbe jeg tager fejl – at Deres broder har sagt mig, De aldrig har haft en pistol eller en kårde i hånden."

"Det er ganske rigtigt."

"Men i så tilfælde er De jo ganske givet til pris for Deres modstander."

"Ja, hvad skal man sige! Gud vil sørge for det."

I dette øjeblik meldte kammertjeneren baron Giordano Martelli. Det var en ung korsikaner fra provinsen Sartene; han stod ved det 17. regiment og var for sin bravur allerede i sit tre og tyvende år kaptajn. Han var klædt i civil.

"Så er da," sagde han, efter at have hilst på os, "sagen endelig kommet så vidt, som den længe burde have været, og i følge hvad du skrev til mig vil du efter al sandsynlighed i dag få et besøg af hr. Chateau-Renauds sekundanter."

"De har allerede været her."

"Har de opgivet deres navn og adresse?"

"Her er Deres kort."

"Godt! Din tjener sagde mig, at vi kunne gå til bords, når det skal være. Lad os da spise, så kan vi siden gøre dem vor visit."

Vi begav os ind i spisesalen, og der blev ikke mere talt om den sag, som havde bragt os sammen. Louis underholdt sig med mig om min rejse på Korsika, og det var den eneste lejlighed, jeg fik til at fortælle ham, hvad læseren allerede ved.

I denne time, da det unge menneskes ånd var beroliget ved den tanke, at han i morgen skulle duellere med hr. Chateau-Renaud, vågnede i hans hjerte alle følelserne for hans fædreneland og hans familie. Han lod mig hvert øjeblik gentage, hvad hans moder og hans broder havde sagt mig til ham. Han var især meget rørt, da han kendte Luciens ægte korsikanske sæder, over den umage, han havde gjort sig for at bilægge fejden imellem Orlandi og Colonna.

Klokken slog tolv.

"Uden i mindste måde at ville skynde på Dem, mine herrer," sagde Louis, "så tror jeg dog, at det vil være på tide at aflægge disse herrer en visit; tøver vi forlænge, så kunne de let antage det for ligegyldighed."

"Hvad det angår, skal De ingen skrupler gøre Dem," svarede jeg; "det er knap to timers siden de gik herfra, og De har ikke haft tid til at underrette os om noget."

"Det gælder ikke," sagde baron Giordano, "Louis har ret."

"Men nu må vi dog vide," sagde jeg til Louis, "om De vælger kårde eller pistol?"

"O min Gud, det er mig, som jeg allerede har sagt Dem, aldeles ligegyldigt, siden jeg hverken forstår at bruge den ene eller den anden. For øvrigt vil hr. Chateau-Renaud hjælpe mig ud af den forlegenhed. Han vil uden tvivl anse sig for den

fornærmede, og som sådan kan han vælge hvilket våben, han lyster."

"Der kan dog være ét og andet at sige med hensyn til fornærmelsen. De har ikke gjort andet end byde en dame den arm, hun forlangte af Dem."

"Hør," sagde Louis, "enhver diskussion ville efter min mening let kunne blive anset for et ønske om at arrangere sagen. Jeg er af naturen fredelig, som De ved; jeg er langt fra at være duellant, eftersom dette er min første affære, men det er netop af alle disse grunde, jeg vil være en behagelig spiller."

"Det er en let sag for Dem at sige det, min kære, De sætter kun deres liv på spil, men De lader os, med hensyn til Deres familie, have ansvaret for, hvad der vil ske."

"Å, hvad det angår, så kan De være rolig, jeg kender min moder og min broder. De vil stille Dem det spørgsmål: 'Har Louis opført sig som en brav karl?' Og når De har svaret: 'Ja', vil de sige: 'Det er godt.'"

"Men for fanden! vi må dog vide hvilket våben De vælger?"

"Nu vel, foreslår man pistolen, så tag straks imod det."

"Det var også min mening," sagde baronen.

"Så lad det det da være pistolen," sagde jeg, "eftersom begge er af den mening, skønt pistolen er et usselt våben."

"Er der fra nu af til i morgen tid nok til at lære at håndtere en kårde?"

"Nej; men med en god undervisning af Grisier vil De måske kunne blive i stand til at forsvare Dem."

Louis smilede. "De kan være overbevist om, at hvad der skal tilstøde mig i morgen tidlig allerede er skrevet deroppe, og hvad De og jeg end måtte gøre, så ville vi ikke kunne forandre det."

Vi trykkede hans hånd og forlod ham.

Vort første besøg var naturligvis til den af vor modstanders sekundanter, som boede nærmest ved; vi begav os derfor til hr. René de Chateaugrand, som boede i Rue de la Paix nr. 12. Hans dør var lukket for enhver, der ikke kom på hr. Louis de Franchis vegne. Vi røgtede vort ærinde, afgav vore kort og blev øjeblikkelig indladt.

Hr. Chateau-Renaud var en elegant verdensmand, han ville ikke tillade, at vi gjorde os den ulejlighed at gå til hr. de Voissy, idet han sagde os, at det var aftalt imellem dem, at den, vi først besøgte, skulle sende bud efter den anden. Han sendte sin tjener til hr. de Voissy, for at underrette ham om, at vi ventede på ham. I den tid blev der ikke talt et ord om den sag, som havde bragt os derhen, men kun om væddeløb, om jagt, om operaen.

Efter ti minutters forløb indfandt hr. de Voissy sig.

Disse herrer forudsatte ikke engang, at der kunne være tale om nogen fordring på at bestemme, hvilket våben der skulle bruges; hr. de Chateau-Renaud forstod lige så godt at håndtere pistolen som kården, og han overlod det til hr. de Franchi selv eller til tilfældet.

Man kastede en louisdor i vejret, krone for kården, plat for pistolen; det blev ved pistolen.

Man bestemte nu, at duellen skulle gå for sig næste morgen kl. 9 i Vincennesskoven, at duellanterne skulle stå tyve skridt fra hinanden, at der skulle slås tre slag i hånden, og at de skulle fyre ved det tredje. Vi begav os derpå til hr. de Franchi for at underrette ham om betingelserne. Da jeg kom hjem om aftenen, fandt jeg de herrer Chateaugrands og Voissys kort.

9

Om aftenen klokken otte havde jeg besøgt hr. de Franchi for at spørge ham, om han havde nogen kommission at overdrage mig, men han bad mig vente til næste morgen, idet han svarede mig med en besynderlig mine: "Natten bringer råd."

Næste morgen var jeg hos hr. Louis de Franchi klokken halv otte i stedet for klokken otte, den berammede tid, hvor vi skulle køre til mødet. Han var i sit kabinet og skrev. Da jeg åbnede døren, vendte han sig om. Han var meget bleg.

"Undskyld," sagde han, "jeg er ved at skrive til min moder; behag at tage plads og kig lidt i aviserne, hvis de er kommet."

Jeg tog en avis og satte mig ned, idet jeg med forundring betragtede det unge menneske, hvis dødbleghed kontrasterede så meget til hans blide, alvorlige og rolige stemme. Jeg ville læse, men jeg fulgte blot bogstaverne med øjnene, uden at fatte hvad jeg læste. Efter fem minutters forløb sagde han, idet han ringede på tjeneren: "Nu er jeg færdig. Joseph, jeg vil ikke tale med nogen, selv ikke med Giordano; lad ham gå ind i salen. Jeg vil være alene med denne herre i ti minutter, uden at forstyrres af nogen, hvem det så er."

Tjeneren lukkede døren.

"Hør, min kære Alexandre," sagde han til mig, "Giordano er en korsikaner, han har sine korsikanske ideer; jeg kan derfor ikke stole på ham med hensyn til, hvad jeg ønsker. De må derimod love mig nøjagtigt at ville udføre, hvad jeg beder Dem om."

"Ganske bestemt, det er jo en sekundants pligt."

"En pligt, der er af så megen mere vigtighed, som De derved måske sparer vor familie en anden ulykke."

"En anden ulykke?" spurgte jeg med forundring.

"Der," sagde han, "det har jeg skrevet til min moder; læs dette brev."

Jeg tog brevet og læste til min store forundring:

> "Min gode moder!
> Hvis jeg ikke vidste, at De er stærk som en spartanerinde og ydmyg som en sand kristen, så ville jeg anvende ethvert middel, der stod i min magt, for at forberede Dem på det sørgelige, som forestår Dem: Når De modtager dette brev, så har De kun én søn. – Lucien, min herlige broder, elsk min moder for os begge!
>
> I forgårs blev jeg angrebet af en hjernebetændelse; jeg lagde ikke mærke til de første symptomer, lægen blev tilkaldt for sent. Min gode moder, der er intet håb mere om mit liv, med mindre der skulle ske et mirakel; og med hvad ret tør jeg håbe, at Gud vil gøre dette mirakel for min skyld?
>
> Jeg skriver dette til Dem i et lyst øjeblik; dør jeg, vil dette brev blive bragt på posthuset et kvarter efter min død; for i min egoistiske kærlighed til Dem vil jeg have, at De skal vide, jeg døde uden at føle længsel efter andet end Deres og min broders ømhed.
>
> *Adieu*, min moder, græd ikke; det var min sjæl og ikke mit legeme, som elskede Dem, og hvor denne sjæl end vandrer hen, vil den vedblive at elske Dem.

Adieu, Lucien, forlad ikke vor moder og tænk på, at hun nu kun har dig tilbage.

Deres søn, din broder

Louis de Franchi."

Ved disse sidste ord vendte jeg mig om til ham, som havde skrevet dem.

"Nu vel," sagde jeg, "hvad vil det sige?"

"Forstår De det ikke?" spurgte han.

"Nej."

"Jeg bliver dræbt, når klokken er ti minutter over ni."

"De bliver dræbt!"

"Ja."

"Men De er fra forstanden. Hvorfor vil De ængste Dem med en sådan tanke?"

"Jeg er hverken fra forstanden eller ængstet, min kære ven. Jeg er blot underrettet om det, det er det hele."

"Underrettet om det? ... Af hvem?"

"Har min broder ikke fortalt Dem," sagde Louis og smilede, "at de mandlige medlemmer af vor familie er i besiddelse af en besynderlig forrettighed?"

"Det er sandt," svarede jeg og gyste uvilkårligt; "han har fortalt mig om åbenbarelser."

"Det er det, jeg mener. Nu vel, min fader har vist sig for mig i nat; det er af den grund, De har fundet mig så bleg. Synet af de døde gør de levende blege."

Jeg betragtede ham med en forbavselse, som ikke var blottet for rædsel

"De har set Deres fader ... i nat, siger De?"

"Ja."

"Han har talt med Dem?"

"Han har forkyndt mig min død."

"Det har været en forfærdende drøm."

"Det var en skrækkelig virkelighed."

"Sov De?"

"Jeg var vågen. Tror De ikke, at en fader kan lade sig se for sin søn?"

Jeg gjorde en bekræftende bevægelse med hovedet, for i mit hjerte troede jeg på denne mulighed.

"Hvorledes er det gået til?" spurgte jeg.

"O min Gud, på den simpleste og naturligste måde. Jeg lå og læste, medens jeg ventede min fader, for jeg vidste, at hvis der truede mig nogen fare, så ville min fader lade sig se for mig. Ved midnatstid slukkedes næsten min lampe, døren åbnedes langsomt, og min fader viste sig for mig."

"Og hvorledes?" spurgte jeg.

"Således som da han levede, klædt i sine daglige klæder; blot med den forskel, at han var meget bleg, og hans øjne uden udtryk."

"Min Gud!"

"Han trådte langsomt hen til min seng; jeg rejste mig og støttede mig på min arm. 'Velkommen, min gader!' sagde jeg til ham. Han kom nærmere hen til mig, så stift på mig, og det forekom mig, som om disse matte øjne oplivedes på ny af broderkærlighedens styrke."

"Fortsæt ... Det er forfærdeligt!"

"Hans læber bevægede sig og, besynderligt! skønt hans ord ikke frembragte nogen lyd, så hørte jeg dem i mit indre, tydelige, svage som et ekko."

"Og hvad sagde han til Dem?"

"'Tænk på Gud, min søn.' – 'Jeg vil altså blive dræbt i denne duel?' spurgte jeg. Jeg så to tårer trille ned fra disse øjne uden udtryk og rulle ned over genfærdets blege ansigt. 'Og på hvilket klokkeslæt?' Han pegede på uret, jeg kastede et blik på det. Uret stod på ti minutter over ni. 'Godt, min fader,' svarede jeg. 'Jeg forlader min moder, det er sandt, men for at forenes med dig.' Et blegt smil spillede om hans læber, og da han med et tegn havde sagt mig farvel, bortfjernede han sig. Døren åbnede sig af sig selv – han forsvandt, og døren lukkede sig."

Denne fortælling forebragte han på en så simpel og naturlig måde, at det var tydeligt, at den scene, han fortalte, enten virkelig havde fundet sted, eller at han, forudindtaget som han var, havde været bedraget af en illusion, han havde antaget for virkelighed og som følgelig var lige så frygtelig som denne. Jeg tørrede sveden af min pande.

"De kender nu min broder," vedblev Louis, "ikke sandt?"

"Jo."

"Hvad tror De, han vil gøre, når han får at vide, at jeg er blevet dræbt i duel?"

"Han vil ufortøvet rejse fra Sullacaro for at slås med ham, som har dræbt Dem."

"Ja netop, og bliver han også dræbt, vil min moder tre gange blive enke, enke efter sin mand, enke efter begge sine sønner."

"Jeg forstår Dem; det er forfærdeligt!"

"Nuvel, det er det, man må søge at forebygge. Af den grund skrev jeg dette brev. Når man tror, jeg er død af en hjernebetændelse, så vil min broder ingen have at holde sig til, og min moder vil så meget lettere trøste sig, når hun tror, at jeg

er død efter Guds vilje, end når hun ved, at jeg er faldet for et menneskes hånd. Med mindre at ..."

"Med mindre at ..." gentog jeg.

"Å nej," svarede Louis, "jeg håber ikke, det vil blive tilfældet."

Jeg så, at han svarede på en personlig frygt, og trængte ikke videre ind på ham.

I dette øjeblik åbnedes døren. "Min kære de Franchi," sagde baron Giordano, "jeg har respekteret din ordre så vidt det lod sig gøre. Men klokken er otte; mødet er bestemt til klokken ni, vi skal køre halvanden lieues, vi må afsted nu."

"Jeg er færdig, min kære," sagde Louis. "Kom kun ind, jeg har sagt denne herre hvad jeg ville sige ham," han lagde fingeren på munden, idet han så stift på mig. "Hvad dig angår, min ven," vedblev han, idet han vendte sig om mod bordet og tog et forseglet brev fra det, "så vil jeg bede dig om noget. Skulle der tilstøde mig en ulykke, så læs dette brev og opfyld min begæring, jeg beder dig om det."

"Det skal jeg. – Har De bragt våben med Dem?" spurgte baron Giordano mig. "Er de i vognen?"

"Ja," svarede jeg. "Men da jeg tog hjemme fra, bemærkede jeg, at hanen på den ene står noget stift. Når vi kører forbi Devisme, kan vi få et par pistoler der."

Louis så på mig med et smil og rakte mig hånden; han mærkede nok, at jeg ikke ville have, han skulle dræbes med mine pistoler.

"Har De en vogn?" spurgte Louis, "eller skal jeg lade Joseph hente en?"

"Jeg har min tosædes karet, og hvis vi klemmer os lidt sammen, så kan vi nok få plads alle tre. Desuden, siden vi kører

lidt sent herfra, så vil vi dog altid komme raskere afsted med mine heste end med droskeheste."

"Så lad os da køre," sagde Louis.

Vi gik ned. Joseph ventede os ved døren. "Skal jeg følge med herren?" spurgte han.

"Nej, Joseph," svarede Louis, "det gøres ikke fornødent, jeg behøver dig ikke." Han blev lidt tilbage. "Der, min ven," sagde han, idet han stak ham en rulle guld i hånden, "og hvis jeg i et øjebliks ondt lune har sagt dig noget hårdt, så tilgiv mig."

"O min herre!" udbrød Joseph med dårer i øjnene, "hvad betyder det?"

"Stille!" sagde Louis, som derpå steg op i vognen og satte sig imellem os. "Det er en god tjener," sagde han, idet han kastede det sidste blik på Joseph, "og hvis De kan være ham til nogen nytte, så vil jeg takke Dem."

"Har du givet ham afsked?" spurgte baronen.

"Nej," svarede Louis, "jeg forlader ham, det er det hele."

Vi holdt uden for Devisme og havde netop tid til at købe et par pistoler, krudt og kugler; derpå lod vi hestene trave rask til.

Klokken fem minutter i ni var vi i Vincennes, og på samme tid ankom der en anden vogn; det var hr. Chateau-Renaud. Vi kørte ind i skoven ad to forskellige veje. Vore kuske skulle mødes i den store allé. Nogle minutter efter var vi på det bestemte sted.

"Mine herrer," sagde Louis, som først steg ud, "jeg har sagt Dem det, intet som helst arrangement."

"Men hvis nu ..." sagde jeg.

"Husk på, min kære, at efter hvad jeg har betroet Dem, har De mindre end nogen anden ret til at foreslå noget sådant."

Jeg underkastede mig denne faste vilje, som for mig var en højeste befaling. Vi lod Louis blive ved vognen og gik de herrer de Voissy og Chateaugrand i møde; baron Giordano bar pistolerne. Vi hilste hinanden.

"Mine herrer," sagde baron Giordano, "under sådanne omstændigheder som disse er de korteste komplimenter de bedste, for vi kan hvert øjeblik blive forstyrret. Vi har påtaget os at medbringe pistoler, her er de; behag at undersøge dem, vi har for kort siden købt dem hos bøssemageren, og vi giver dem vort ord for, at hr. Louis de Franchi ikke engang har set dem."

"Denne forsikring behøves ikke, min herre," svarede vicomten af Chateaugrand, "vi ved, hvem vi har at bestille med."

Han og de Voissy tog nu hver sin pistol, de prøvede fjedrene og undersøgte løbene. "Det er almindelige pistoler, som aldrig har været brugt," sagde baronen; "skal nu snellerten benyttes eller ikke?"

"Jeg mener," svarede hr. de Voissy, "at det må stå enhver af de herrer frit for at gøre som han er vant til."

"Vel," sagde baron Giordano, "alle lige chancer er velkomne."

"Behag at underrette hr. de Franchi, vi skal sige hr. Chateau-Renaud det."

"Det er afgjort; siden vi nu har medbragt pistolerne," vedblev baronen, "så tilkommer det Dem at lade dem."

De to unge mennesker tog hver en pistol, gav den et nøjagtigt mål krudt, tog den første den bedste kugle og stødte den ned i løbet. Mens dette skete, som jeg ikke ville have noget at bestille med, gik jeg hen til Louis, der modtog mig med et smil på læberne.

"De må ikke glemme noget af, hvad jeg har bedt Dem om," sagde han til mig, "og De må også få Giordano, som jeg desuden har anmodet om det i det brev, jeg har givet ham, til at love, at han ikke vil fortælle det hverken til min moder eller broder. Sørg også for, at bladene ikke taler om denne affære, og at de, hvis det skulle blive tilfældet, i det mindste ikke nævner personerne."

"De har endnu stadig den skrækkelige overbevisning, at duellen skal få et ulykkeligt udfald for Dem?" spurgte jeg ham.

"Mere end nogensinde; men i det mindste må De lade mig vederfares den retfærdighed, at jeg som en ægte korsikaner ser døden nærme sig."

"Deres rolighed, min kære de Franchi, er så stor, at den giver mig håb om, at De selv ikke er ganske overbevist om det."

Louis trak sit ur op af lommen. "Jeg har endnu syv minutter at leve i. Tag dette ur, gem det som en erindring om mig, det er en udmærket Breguet."

Jeg tog uret og trykkede de Franchis hånd. "Jeg håber at kunne levere Dem det tilbage om otte minutter."

"Lad os ikke tale om det," sagde han, "der kommer herrerne."

"Mine herrer," sagde vicomte de Chateaugrand, "her ved siden af må der være et åbent sted i skoven, som jeg forrige år selv har benyttet; skulle vi ikke søge det op? Der vil vi have det mere bekvemt end i en alle, hvor man kan se os og forstyrre os."

"Behag at vise os vej," sagde baron Giordano, "vi følger med."

Vicomten gik foran, og vi fulgte ham i to adskilte grupper. Efter at være gået omtrent tredive skridt, befandt vi os i en fordybning midt på et åbent sted i skoven. Det var på alle sider omgivet med en skrænt bevokset med et lavt buskads; dette

sted syntes formelig at være indrettet for en sådan scene, som nu skulle finde sted.

"Hr. de Martelli," sagde vicomten, "vil De afmåle distancen med mig?"

Baronen svarede med et bekræftende buk, hvorpå han og Chateaugrand gik ved siden af hinanden og afmålte tyve skridt. Jeg blev således endnu nogle sekunder alene med de Franchi.

"Det er sandt," sagde han til mig, "De vil finde mit testamente på det bord, jeg skrev ved, da De kom ind til mig."

"Godt," svarede jeg, "vær kun rolig."

"Mine herrer, hvis De så synes –" sagde vicomte de Chateaugrand.

"Jeg er til tjeneste," svarede Louis. "Farvel kære ven, og tak for al den ulejlighed, jeg har forvoldt Dem, og for den," tilføjede han med et melankolsk smil, "jeg endnu vil gøre Dem."

Jeg greb hans hånd; den var kold, men uden nogen urolig bevægelse. "Glem synet denne nat," sagde jeg til ham, "og tag godt sigte."

"Kan De huske *Friskytten*?"

"Ja."

"Nu vel, så ved De, at enhver kugle har sin bestemmelse. Farvel."

Giordano kom ham nu i møde med den pistol, der var bestemt for ham. Han tog den og stillede sig, uden at kaste et blik på den, der, hvor et lommetørklæde betegnede hans plads. Chateau-Renaud stod allerede på sin plads. Der herskede et øjebliks tavshed, under hvilken de to unge mennesker hilste deres sekundanter, derpå deres modstanders og til sidst hinanden gensidigt.

Chateau-Renaud syntes at være vant til denne slags affærer, og han smilede som et menneske, der kendte sin egen færdighed. Måske vidste han for øvrigt, at det var første gang, Louis de Franchi havde en pistol i hånden.

Louis var rolig og kold; hans smukke hoved lignede en marmorbuste.

"Nu vel, mine herrer," sagde Chateau-Renaud, "De ser, vi venter."

Louis kastede det sidste blik til mig, derpå løftede han sine øjne mod himlen med et smil.

"Mine herrer," sagde Chateaugrand, "gør Dem rede."

Derpå klappede han i hænderne og sagde: "Én – to – tre!"

Begge skud faldt på en gang. I samme øjeblik så jeg Louis de Franchi dreje sig rundt og synke ned på det ene knæ. Chateau-Renaud blev stående; de Franchis kugle var blot gået igennem kraven på hans frakke.

Jeg sprang hen til Louis: "De er såret?" sagde jeg.

Han bestræbte sig for at svare, men det var forgæves; blodet trådte ham ud af munden, pistolen faldt fra ham, og han førte hånden til den højre side af brystet. På hans frakke kunne man se et hul, ikke større end enden af en lillefinger.

"Hr. baron," sagde jeg, "il til kasernen og bring regimentskirurgen med."

Men de Franchi samlede sine kræfter og standsede Giordano, idet han ved et tegn tilkendegav ham, at det ville være forgæves. Han sank samtidig ned på det andet knæ. Chateau-Renaud begav sig straks bort, men hans sekundanter nærmede sig den sårede.

Vi havde imidlertid åbnet frakken og revet vesten og skjorten op. Kuglen var trængt ind under det højre sjette ribben og gået ud oven over den venstre hofte. Ved hvert åndedrag af den døende piblede blodet frem af de to åbninger, og der kunne ingen tvivl være om, at såret var dødeligt.

"Hr. de Franchi," sagde vicomte de Chateaugrand, "tro mig, det smerter os dybt, at denne affære har fået et så sørgeligt udfald, og vi håber, at De ikke nærer noget had til hr. Chateau-Renaud."

"Ja, ja," svarede den sårede med sagte stemme, "ja, jeg tilgiver ham ... men lad ham rejse, lad ham rejse ..."

Han vendte hovedet om til mig. "Glem ikke, hvad De har lovet mig," sagde han.

"O! jeg sværger Dem til, at alt skal ske, som De har ønsket det."

"Og se nu hvad klokken er," sagde han med et smil.

Disse var hans sidste ord, og med et suk segnede han til jorden. Jeg så på uret: klokken var præcis ti minutter over ni. Jeg kastede et blik på Louis de Franchi: han var død.

Vi bragte liget hjem, og mens Giordano meldte sagen til politikommissæren, begav jeg og Joseph mig ind i hans kabinet. Den stakkels karl græd bitterligt. Idet jeg trådte ind, faldt mine øjne uvilkårligt på uret. Det viste ti minutter over ni. Man havde formodentlig glemt at trække det op, og det var netop blevet stående på dette klokkeslæt.

Lidt efter kom baron Giordano med rettens folk, som skulle forsegle. Han ville skrive til den dødes venner og bekendte for at underrette dem om denne begivenhed, men jeg bad ham om først at læse det brev, Louis de Franchi havde leveret ham. Det

indeholdt den bøn, at han ikke måtte åbenbare Lucien årsagen til broderens død, og det forlangende, at begravelsen måtte gå for sig uden stads og i al stilhed, for at ingen skulle få nys om noget.

Baron Giordano påtog sig at besørge den, og jeg begav mig til de herrer de Voissy og Chateaugrand, for at bede dem om ikke at tale til nogen om denne sørgelige begivenhed, og få hr. Chateau-Renaud til i det mindste for nogen tid at forlade Paris, uden at sige ham grunden til, at man bad ham om det. De lovede mig at gøre alt, hvad de kunne, for at formå ham til dette, og mens de begav sig til hr. Chateau-Renaud, afleverede jeg på posthuset det brev, som meldte madame de Franchi, at hendes søn var død af en hjernebetændelse.

10

Duellen gjorde ikke megen opsigt, tvært imod hvad der plejer at være tilfældet med det slags affærer. Selv bladene, disse offentlighedens stærktflydende og falske trompeter, tav. Blot nogle fortrolige venner fulgte den ulykkelige unge mands lig til Pére-Lachaise. Chateau-Renaud undslog sig for at forlade Paris, hvor meget man end bad ham om det.

Et øjeblik havde jeg også i sinde at skrive til familien, men en sådan usandhed med hensyn til en søns og en broders død stred imod min følelse. Jeg var overbevist om, at Louis også længe havde kæmpet med sig selv, og at der måtte så vigtige grunde til, som de, han havde givet mig, for at formå ham dertil. Jeg havde derfor, idet jeg udsatte mig for at blive anset for ligegyldig, ja endog utaknemmelig, iagttaget tavshed, og jeg var overbevist om, at baron Giordano havde gjort det samme.

Fem dage efter duellen sad jeg henved klokken elleve om aftenen i kakkelovnskrogen og arbejdede. Jeg var i et kedsommeligt humør; da kom min tjener ind til mig, lukkede døren og sagde med en ængstelig stemme, at hr. de Franchi ønskede at tale med mig. Jeg vendte mig om og så stift på ham: han var meget bleg.

"Hvad er det, du siger, Victor?" spurgte jeg ham.

"O herre," svarede han, "jeg ved det næsten ikke selv, herre."

"Hvad er det for en hr. de Franchi, du taler om? Nå?!"

"Ih, herrens ven – ham, som er kommet her et par gange."

"Du må nok være fra forstanden, min gode ven. Ved du da ikke, at vi har været så ulykkelige at miste ham for fem dage siden?"

"Jo, herre, og det er netop derfor, jeg er så forstyrret. Da jeg var ude i forværelset, så ringede det; jeg lukkede op og fo'r tilbage ved synet af ham. Han trådte imidlertid ind og spurgte, om herren var hjemme. Jeg var så forfærdet, at jeg blot svarede Ja, hvorpå han sagde: 'Så sig ham, at hr. de Franchi ønsker at tale med ham,' og det er det jeg har at melde."

"Du er en nar, min kære; forværelset har uden tvivl været dårligt oplyst, og du har ikke set rigtigt; du har nok været søvnig og har hørt fejl. Gå og spørg ham om hans navn."

"Det behøves sandelig ikke, jeg kan sværge herren til, at jeg både har set og hørt rigtigt."

"Nu, så bed ham træde ind."

Victor begav sig skælvende til døren og lukkede den op, men blev stående inde i mit værelse.

"Behag at træde ind, min herre," sagde han.

Jeg hørte nu, skønt gulvtæppet dæmpede lyden, en gå igennem salen og nærme sig mit kabinet, og et øjeblik efter trådte virkelig hr. de Franchi ind ad døren. Jeg nægter ikke, at min første følelse var en slags skræk; jeg rejste mig og trådte et skridt tilbage.

"Undskyld, at jeg forstyrrer Dem på denne tid," sagde hr. de Franchi til mig, "men jeg er kommet for ti minutter siden, og De vil nok indse, at jeg ikke kunne vente til i morgen, for at få Dem i tale."

"O, min kære Lucien," udbrød jeg, idet jeg ilede hen til ham og sluttede ham i mine arme; "det er Dem, det er altså Dem?" Tårerne stod mig i øjnene.

"Ja," svarede han, "det er mig."

Jeg beregnede den tid, der var forløbet: Det var alt det, at brevet kunne være ankommet til Ajaccio, end sige til Sullacaro.

"O min Gud!" sagde jeg; "De ved altså ikke ...?"

"Jeg ved alt," sagde han.

"Hvorledes, alt?"

"Ja."

"Victor," sagde jeg til min kammertjener, som endnu ikke rigtigt var kommet sig af sin forskrækkelse, "lad os være alene. Kom igen om et kvarter med aftensmaden. De spiser vel hos mig, Lucien, og tager Deres logi her, ikke sandt?"

"Jeg tager imod Deres indbydelse," svarede han; "jeg har ikke nydt noget siden jeg var i Auxerre. Da ingen kendte mig, eller rettere sagt," tilføjede han med et sørgmodigt smil. "da alle i min stakkels broders bopæl syntes at kende mig, så ville man ikke lukke mig ind, og jeg gik derfor min vej og efterlod hele huset i oprør."

"Deres lighed med Louis er virkelig så stor, min kære Lucien, at jeg selv i det første øjeblik blev frapperet."

"Er det muligt!" udbrød Victor, som endnu ikke havde kunnet overtale sig til at gå, "herren er altså en broder ...?"

"Ja vist, men gå nu og dæk bordet."

Victor gik, og vi var alene. Jeg tog Lucien ved hånden, førte ham hen til en lænestol og satte mig ved siden af ham.

"De var altså," sagde jeg, mere og mere forundret over at se ham hos mig, "på vej hertil, da De fik efterretning om denne ulykkelige begivenhed?"

"Nej, jeg var i Sullacaro."

"Det er umuligt! Deres broders brev kan knap være kommet derhen endnu."

"De har glemt Bürgers ballade, min kære Alexandre; de døde rejser hurtigt."

Det gøs i mig.

"Hvad mener De med det? Forklar Dem, jeg forstår Dem ikke."

"Har De da glemt, hvad jeg fortalte Dem om de åbenbarelser, som finder sted i vor familie?"

"Deres broder har altså vist sig for Dem!" udbrød jeg.

"Ja."

"Og hvornår var det?"

"Natten imellem den 16. og 17."

"Og han har sagt Dem alt?"

"Ja."

"Han har sagt Dem, at han var død?"

"Han har sagt mig, at han var blevet dræbt; de døde lyver ikke."

"Og han har sagt Dem hvorledes?"

"I duel."

"Af hvem?"

"Af hr. Chateau-Renaud."

"Nej, nej, det kan ikke være muligt," sagde jeg, "De må have fået det at vide på en anden måde."

"Tror De, at jeg er oplagt til at spøge?"

"Tilgiv mig! Men det, De her fortæller mig, er sandelig så ualmindeligt, og alt hvad der er foregået med Dem og Deres broder så ganske uden for naturens love, at ..."

"De ikke vil tro det, vel? Jeg kan begribe det. Men se her," sagde han, idet han skød skjorten til side og viste mig en blå

plet på huden, oven over det sjette ribben på højre side, "vil De tro på det?"

"Det er virkelig på det sted, at Deres broder blev truffet."

"Og kuglen gik ud der, ikke sandt?" vedblev Lucien og lagde sin finger på stedet oven over den venstre hofte.

"Det er højst mærkværdigt!" udbrød jeg.

"Dg skal jeg nu sige Dem, på hvad klokkeslæt han døde?"

"Ja, sig mig det."

"Ti minutter over ni."

"Hør, Lucien, fortæl mig det på en gang; jeg bliver ganske fortumlet ved at gøre Dem alle disse spørgsmål og høre Deres forunderlige svar, jeg vil hellere have en fuldstændig fortælling."

"O min Gud, denne fortælling er ganske simpel. Den dag, min broder blev dræbt, var jeg redet tidligt ud, for at se til vore hyrder ved Carboni. I samme øjeblik, jeg havde set, hvad klokken var og stukket uret i lommen igen, fik jeg et så voldsomt slag i den ene side, at jeg besvimede.

Da jeg slog øjnene op, lå jeg på jorden i armene på Orlandi, som stænkede mig vand i ansigtet. Min hest stod et par skridt derfra og snusede til mig. 'Men hvad er der da hændet Dem?' spurgte Orlandi. – 'Det ved jeg ikke,' svarede jeg; 'men har De ikke hørt et geværskud?' – 'Nej.' – 'Ja, for jeg tror, jeg er blevet truffet her af en kugle.' Jeg pegede på det sted, hvor jeg følte smerte. 'Da er der hverken blevet skudt med en bøsse eller pistol, og der er ikke heller noget hul at se i Deres frakke.' – 'Så er min broder blevet dræbt,' sagde jeg. – 'Nå sådan, ja det er en anden sag.' Jeg knappede min frakke op og fandt det mærke, jeg netop har vist Dem, men straks i begyndelsen var det tydeligere og så ud som om det blødte.

Jeg ville først begive mig tilbage til Sullacaro, så nedtrykt følte jeg mig såvel af fysisk som moralsk smerte, men jeg tænkte på min moder, hun ventede mig først til aften, jeg måtte altså give en grund for min tilbagekomst, og jeg kunne ingen give hende. På den anden side ville jeg ikke forkynde hende min broders død, uden at være fuldkommen overbevist om den. Jeg blev derfor ude til kl. 6 om aftenen. Min stakkels moder modtog mig som sædvanlig, og jeg så nok, at hun ikke anede noget. Straks efter aftensmåltidet begav jeg mig til mit værelse. Idet jeg gik igennem den gang, De kender, blæste vinden mit lys ud. Da jeg ville gå ned for at tænde det, så jeg igennem en sprække på døren, at der var lys i min broders værelse. Jeg troede, at Griffo havde haft noget at bestille der og havde glemt at tage lampen med sig. Jeg åbnede derfor døren: ved siden af min broders seng stod et lys, og på sengen lå min broder nøgen og blodig. Jeg skal ikke nægte, at jeg et øjeblik blev stående ubevægelig af skræk; derpå trådte jeg nærmere og berørte ham; han var kold. Han havde fået en kugle tværs igennem legemet, på det samme sted, hvor jeg havde følt slaget, og nogle dråber blod piblede frem fra sårets violette rand. Det var soleklart, at min broder var blevet dræbt. Jeg knælede, lod mit hoved hvile på sengen, lukkede mine øjne og bad en bøn; men da jeg åbnede dem, befandt jeg mig i mørke; lyset var gået ud, synet var forsvundet. Jeg følte på sengen; den var tom. Jeg tror, jeg har så meget mod som nogen, men da jeg famlende forlod værelset, det tilstår jeg oprigtigt, så rejste håret sig på mit hoved, og den kolde sved stod mig på panden.

Jeg gik ned, for at hente et andet lys. Min moder så mig og udstødte et skrig. 'Hvad fejler dig,' sagde hun, 'og hvorfor er du

så bleg?' – 'Der fejler mig ingen ting,' svarede jeg, og efter at jeg havde fået et andet lys, gik jeg op igen. Denne gang gik lyset ikke ud, da jeg begav mig til min broders værelse, og denne gang var det tomt. Lyset var forsvundet; det var ikke at se, at nogen vægt havde tynget på sengen. Mit første lys lå på gulvet, og jeg tændte det igen – jeg havde set nok, til at være overbevist om, at min broder var blevet dræbt om morgenen ti minutter over ni; jeg forføjede mig derfor til mit værelse og gik til sengs. Det varede længe, som De nok kan tænke Dem, førend jeg kunne sove; til sidst fik udmattelsen bugt med oprøret i min sjæl, og jeg faldt i søvn. Alt fremstillede sig nu for mig i skikkelse af en drøm; jeg så den hele scene, således som den var gået for sig; jeg så det menneske, som har dræbt ham; jeg hørte hans navn nævne – det var Chateau-Renaud."

"Ak!" sagde jeg, "alt dette er desværre alt for sandt. Men hvad vil De i Paris?"

"Jeg er kommet for at dræbe ham, som har dræbt min broder."

"Dræbe ham ...?"

"O! vær kun rolig, det skal ikke ske på korsikansk vis, fra en hæk eller en mur; nej, nej, på fransk manér, med hvide handsker, kalvekrøs og manchetter."

"Ved madame de Franchi, at De er rejst til Paris i denne hensigt?"

"Ja."

"Og hun lod Dem rejse?"

"Hun kyssede mig på panden og sagde: 'Rejs!' Min moder er en ægte korsikanerinde."

"Og De er nu kommet!"

"Ja, her er jeg."

"Men da Deres broder levede, ville han ikke have, at De måtte hævne ham."

"Nå, så må han have forandret sin mening, efter at han er død," svarede Lucien med et bittert smil.

I dette øjeblik kom min kammertjener med aftensmaden, og vi satte os til bords. Lucien spiste som et menneske, der ikke havde en så alvorlig sag at tænke på. Efter aftensmåltidet førte jeg ham til hans værelse, han takkede mig, trykkede min hånd og ønskede mig god nat. Det var den rolighed, som hos stærke sjæle følger på en urokkelig beslutning.

Næste morgen kom han ind til mig, så snart min tjener havde sagt ham, at jeg var stået op.

"Vil De ledsage mig til Vincennes?" sagde han. "Det er en from valfart, jeg har i sinde; har De ikke tid, så tager jeg alene derud."

"Alene! Og hvem skal så vise Dem stedet?"

"Å, det skal jeg snart finde; har jeg ikke sagt Dem, at jeg har set det i drømme?"

Jeg var nysgerrig for at se, hvor vidt denne mærkværdige åndelige anskuelse kunne gå.

"Godt, jeg skal ledsage Dem," sagde jeg.

"Vil De da gøre Dem færdig, mens jeg skriver til Giordano. De tillader vel, at Deres tjener må bringe ham et brev?"

"Han er til Deres tjeneste."

"Tak."

Han forlod mig og kom tilbage efter ti minutters forløb. Jeg havde imidlertid sendt bud efter en cabriolet, vi satte os i den og kørte til Vincennes. Da vi kom til korsvejen, sagde Louis:

"Nu er vi der nok snart, ikke sandt?"

"Jo, en snes skridt herfra kommer vi til det sted, hvor vi kørte ind i skoven."

"Nu er vi der," sagde det unge menneske og holdt. Det var netop det samme sted.

Lucien gik ind i skoven, uden at vise mindste usikkerhed, som om han havde været der tyve gange. Han gik lige til fordybningen, og da han var kommet der, søgte han et øjeblik at orientere sig, hvorpå han gik hen til det sted, hvor hans broder var faldet; der bøjede han sig ned mod jorden, og da han opdagede en rød plet, sagde han: "Her var det." Han bøjede sig langsomt ned og trykkede sine læber på grønsværen. Da han rejste sig, flammede hans øjne, og efter at han var gået tværs over fordybningen til det sted, Chateau-Renaud havde skudt fra, sagde han, idet han stampede i jorden:

"Her stod han, og her skal De i morgen se ham ligge."

"Hvad! I morgen?"

"Ja, hvis han ikke er en fej kryster, så skal han give mig revanche i morgen."

"Men, min kære Lucien," sagde jeg, "De ved jo nok, det er skik og brug i Frankrig, at en duel ikke drager andre følger efter sig end de naturlige følger af denne samme duel. Hr. Chateau-Renaud har duelleret med Deres broder, som han havde udfordret, men han har intet med Dem at gøre."

"Hr. Chateau-Renaud har altså haft grund til at udfordre min broder, fordi min broder ville hjælpe en dame, der var blevet skammeligt bedraget, og efter hvad De siger, havde han ret til at udfordre ham. Hr. Chateau-Renaud har dræbt min broder, som aldrig før havde haft en pistol i sin hånd; han har dræbt ham

med samme ligegyldighed, hvormed han ville skyde den rå, som står der henne, og jeg, jeg skulle ikke have ret til at udfordre hr. Chateau-Renaud? Jo, jo!"

Jeg vidste ikke hvad jeg skulle svare ham.

"For øvrigt," vedblev han, "De skal være uden for det hele. Bryd Dem ikke noget om det, jeg har i morges skrevet til Giordano, og når vi kommer tilbage til Paris, vil alting være i orden. Tror De, hr. Chateau-Renaud skulle vægre sig ved at tage imod min udfordring?"

"Hr. Chateau-Renaud er desværre alt for bekendt for sit mod, og jeg har ikke mindste tvivl i så henseende."

"Så meget desto bedre," sagde Lucien. "Lad os nu spise frokost."

Vi kom tilbage til alleen og satte os i vor cabriolet.

"Til Rue de Rivoli, kusk."

"Nej, nej," sagde Lucien, "det er mig, som inviterer Dem. Kusk, til *Café de Paris*. Var det ikke der, min broder plejede at spise?"

"Jeg tror det."

"Det er desuden der, jeg har sat Giordano stævne."

"Nu vel, til *Café de Paris*."

En halv time derefter holdt vi uden for restaurationen. Luciens indtrædelse var et nyt bevis på denne forbavsende lighed med hans broder. Rygtet om Louis' død havde udbredt sig, skønt ikke med alle omstændigheder, og synet af Lucien lod til at forbavse alle. Jeg forlangte et værelse for os selv, da vi ventede, at baron Giordano ville indfinde sig her – man anviste os et værelse, og Lucien satte sig til at læse bladene med en

rolighed, der næsten lignede følelsesløshed. Mens vi spiste, trådte Giordano ind.

"Nu er alting i orden," sagde baronen.

"Hr. Chateau-Renaud har altså modtaget udfordringen?"

"Ja, men på den betingelse, at man så for fremtiden lader ham i ro."

"O, det kan han være ganske vis på; jeg er den sidste Franchi. Har De talt med ham eller med sekundanterne?"

"Med ham selv. Han har påtaget sig at underrette de herrer de Voissy og Chateaugrand. Våben, tid og sted er de samme."

"Godt! Behag at tage plads hos os."

Baronen satte sig, og vi talte nu om andre ting. Da vi var færdige, bad Lucien os om at underrette politikommissæren, som havde forseglet, og værten i huset, hvor hans broder havde boet, om hvem han var, da han ønskede at tilbringe denne sidste nat, som var imellem ham og hans hævn, i Louis' eget værelse. Alle disse omstændigheder medtog en del af dagen, og først klokken fem om eftermiddagen kunne Lucien komme ind i sin broders kabinet. Vi lod ham være ene; sorgen har sin blufærdighed, som man må have ærbødighed for. Lucien bad os om at være hos ham klokken otte om morgenen og ytrede tillige det ønske, at jeg ville tage de samme pistoler med og købe dem, hvis jeg kunne få dem. Jeg begav mig straks til Devisme og sluttede købet for seks hundrede francs.

Næste morgen klokken kvart i otte var jeg hos Lucien. Da jeg trådte ind, sad han og skrev på det samme sted og ved det samme bord, hvor jeg havde truffet hans broder i færd med at skrive. Der spillede et smil omkring hans læber, skønt han var meget bleg.

"God morgen," sagde han til mig; "jeg skriver til min moder."

"Jeg håber, at De ikke beretter isende en så sørgelig nyhed, som den, Deres broder forkyndte hende for otte dage siden."

"Jeg beretter hende, at hun roligt kan bede for sin søn, og at han er hævnet."

"Hvor kan De sige det så bestemt?"

"Har min broder ikke forudsagt Dem sin død? Jeg forudsiger Dem nu hr. Chateau-Renauds. Dér får han min kugle," sagde han, idet han rejste sig og berørte min tinding.

"Og De?"

"Han træffer mig ikke."

"Men vent i det mindste med at afsende brevet, til duellen er forbi."

"Det behøves aldeles ikke."

Han ringede; tjeneren trådte ind. "Bring dette brev på posthuset, Joseph," sagde han.

"Deres broder har altså vist sig for Dem?"

"Ja."

Der var noget højst mærkværdigt ved disse to dueller, hvor den ene af duellanterne i forvejen var dømt fra livet.

Imidlertid kom baron Giordano. Klokken var otte. Vi kørte.

Lucien havde en sådan hast med at komme derud og skyndte således på kusken, at vi ankom ti minutter tidligere end vore modstandere, som mødte præcis klokken ni. De var alle tre til hest og blev ledsaget af en tjener. Hr. Chateau-Renaud havde hånden i sin frakke, og jeg troede i førstningen, at han bar armen i et bind. En snes skridt fra os steg herrerne af deres heste og gav tjeneren tøjlerne.

Hr. Chateau-Renaud blev bagved, men kastede af og til et blik på Lucien, og skønt vi var et langt stykke fra ham, så jeg dog, at han blev bleg. Han vendte sig om og huggede blomster over med sin ridepisk.

"Her er vi, mine herrer," sagde de Voissy og Chateaugrand. "Men De kender vore betingelser, at denne duel er den sidste, og at hr. Chateau-Renaud, hvorledes udfaldet end bliver, ikke skal stå nogen til ansvar for dette dobbelte resultat."

"Det er en aftale," svarede vi.

"De har bragt pistoler med, mine herrer?" spurgte vicomte de Chateaugrand.

"De samme, vi havde sidste gang."

"Og hr. de Franchi kender dem ikke?"

"Endnu mindre end hr. Chateau-Renaud. Hr. Chateau-Renaud har betjent sig en gang af dem, hr. de Franchi har ikke engang set dem endnu."

"Godt, mine herrer. Kom nu, Chateau-Renaud."

Vi begav os straks ind i skoven, uden at veksle et ord; alle følte, idet han atter betrådte skuepladsen for hin blodige scene, at der ville foregå noget ikke mindre skrækkeligt denne gang.

Vi ankom til fordybningen. Chateau-Renaud, som besad megen selvbeherskelse, lod til at være ganske rolig, men de, som havde set ham ved den foregående duel, kunne dog bemærke en stor forandring. Tid efter anden kastede han hemmeligt et blik på Lucien, og dette blik udtrykte en uro, der næsten lignede skræk. Måske var det den overordentlige lighed imellem brødrene, som frapperede ham således; eller troede han i Lucien at se Louis' hævnende skygge?

Mens man ladede pistolerne, så jeg ham trække sin hånd ud af frakken; den var viklet ind i et vådt tørklæde, der skulle dæmpe den feberagtige bevægelse. Lucien stod der med et roligt og fast blik, som et menneske, der er sikker på sin hævn. Uden at man anviste ham hans plads, stillede han sig på det sted, hvor hans broder havde stået, så at Chateau-Renaud blev nødt til at stille sig på sin forrige plads.

Lucien modtog sin pistol med et glad smil; da Chateau-Renaud modtog sin, var han dødbleg. Han stak sin hånd ind imellem halsen og halsbindet, som om det spændte ham for stærkt.

Man kan ikke gøre sig en idé om den uvilkårlige rædsel, jeg betragtede dette unge, smukke, rige, elegante menneske med, der endnu i går morges troede at have mange år at leve i og nu i dag med den kolde sved på panden og angst i hjertet følte, at han var indviet til døden.

"Er De rede?" spurgte hr. Chateaugrand.

"Ja," svarede Lucien; Chateau-Renaud nikkede med hovedet; jeg vendte mig om. Der hørtes nu to slag i hånden og ved det tredje to pistolknald.

Jeg vendte mig om igen. Chateau-Renaud lå på jorden, stendød, uden at have udstødt et suk, uden at have gjort en eneste bevægelse. Jeg nærmede mig ham, drevet af denne uovervindelige nysgerrighed, vi følger en katastrofe lige til enden med. Kuglen havde truffet ham i tindingen, netop på det sted, Lucien havde betegnet.

Jeg ilede hen til ham, han var blevet stående rolig og ubevægelig; men da han så mig tæt ved sig, lod han pistolen falde og kastede sig i mine arme.

"O min broder! Min stakkels broder!" udbrød han hulkende. Det var de første tårer, som kom i det unge menneskes øjne.

Om "De korsikanske brødre"

Forfatter: Alexandre Dumas (1802-1870).
Org.udg.: *Une famille corse.* Société belge de librairie/Méline Cans et Cie, Bruxelles 1844. (Ved udgivelsen i Frankrig året efter ændrede Dumas titlen til *"Les Frères Corses"*).
Denne udgave efter: *En korsikansk Familie.* Af Alexander Dumas. Oversat af J. Riise. Trykt paa Oversætterens Forlag hos Louis Klein. København 1845.
Oversætter: Jacob Riise (1791-1872).
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter usigneret illustration i *Les Frères Corses – Othon l'Archer – Murat*. Edition illustrée par J.–A. Beaucé, Ed. Coppin, Gérard Seguin. Marescq et Cie, Paris 1853.

ISBN 978-87-7628-348-3
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-584-6 (Ølstykke 2018).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Balmat, Auriol: Ant. en henvisning til Jacques Balmat (1762-1834), en dengang berømt bjergbestiger. Familien Auriol var en artistfamilie, der rejste Europa rundt med bl.a. et linedansernummer. *Red.anm.*